

Hilal Otyakmaz Aydın

YÜREĞİME **AŞK** DÜŞSÜN

Hiz. Peygamber'ımız (s.a.s.),
Hasan-ı Basrî, Bâyezîd-i Bistâmî ve
Muhyiddin İbnü'l Arabî rehberliğinde

33 kapıdan geçmeye hazır mısınız?

hayykitap

Hilal Otyakmaz Aydın
Yüreğime Aşk Düşsün

«Hayy Kitap»

Aydin H.

Yüreğime Aşk Düşsün / H. Aydin — «Hayy Kitap»,

ISBN 978-625-8222-50-0

H. Peygamber’imiz (s.a.s.), Hasan-ı Basrî, Bâyezîd-i Bistâmî ve Muhyiddin İbnü’l Arabî rehberliğinde 33 kapıdan geçmeye hazır mısın? Ey güzel okuyucu! Haydi gel, bütün gönül yorgunluklarını, dertlerini bırak da seninle güzel bir yolculuğa çıkalım. Var mısın? Varım diyorsan, haydi buyur kalbini keşfetmeye, 33 kapıdan geçmeye. Amma bu yolculuk dünyadaki hiçbir yolculuğa benzemez başta söyleyeyim. Bu, bu zamana kadar kendinde fark edemediğin, o güzeller güzeli Hakk’ın yere göğe değil de senin gönlüne sığdırdığı ‘bir’ kalp yolculuğudur. Tamam diyorsan haydi hazırlan. Bu yolculukta senin rehberin kim ola ki? Başta Canlar Canı H. Peygamber’imiz (s.a.s.) ve O’nun (s.a.s.) sevgililerinden 3 değerlisi. Allah için bütün malından vazgeçen Hasan-ı Basrî Hazretleri, “Allah’ım vücudumu 7 kat genişlet. Sana olan yüreğimdaki muhabbet o kadar büyük ki, cehennem ateşi dahi Sen’in izninle sönecektir.” diyen Bâyezîd-i Bistâmî Hazretleri ve ciltlerce eserleriyle insanlığın kalbini fetheden Muhyiddin İbnü’l Arabî Hazretleri.

ISBN 978-625-8222-50-0

© Aydin H.
© Hayy Kitap

Содержание

MUKADDİME: LEDÜN İLMİ / HİKMET-KUŞ DİLİ	7
Bâb – 1: İlim Kapısı	10
Bâb – 2: Hidayet Kapısı	16
Bâb – 3: Rahmet Kapısı	19
Bâb – 4: Tecelliyat Kapısı	22
Bâb – 5: Hayret Kapısı	25
Bâb – 6: Hakk'ı Bilme Kapısı	28
Bâb – 7: Hakk'ı Bulma Kapısı	31
Bâb – 8: Hak'la Olma Kapısı	34
Конец ознакомительного фрагмента.	37

Hilal Otyakmaz Aydın

Yüreğime Aşk Düşsün

Hilal Otyakmaz Aydın

Yazar lisansını Türk Dili ve Edebiyatı, Yüksek lisansını Tasavvuf edebiyatı üzerine tamamlamış olup bu süreçte *Avrupa'nın Kudüs'ü Bosna Hersek* adında Bosna-Hersek'te yaptığı alan çalışması kitabını yayınlamıştır. Doktorasına Halk Edebiyatı üzerinde devam etmektedir. Makaleleri, editörlük yaptığı kitaplar, çeşitli gazete ve dergi yazıları da mevcuttur. Akademik ve kitap çalışmalarına halen devam etmektedir. Çalışma alanları şunlardır: Halk edebiyatı, halk bilimi, folklorik alan çalışmaları ve tasavvuf.

“De ki; Rabb'imın sözleri için denizler mürekkep olsa ve bir o kadar mürekkep ilâve etseydik dahi Rabb'imın sözleri bitmeden önce mutlaka deniz tükenirdi.”
(*Kehf Suresi, 109.*)

Efendimiz (s.a.s.) buyurmuştur:
“Cenab-ı Allah vardı, başka bir şey yoktu. Şimdi de daha önce olduğu hâl üzeredir.”
“Nefsini bilen, Rabb'ini bilir.”
“Kâmil mü'min Cenâb-ı Allah'ın âyinesidir.”
“Ben kulumu sevince onun tutan eli, gören gözü, yürüyen ayağı olurum.”

İlmin kapısı Hz. Ali (r.a.) buyurmuştur:
“İlim bir nokta idi...”

Başta Hz. Peygamber'imizin (s.a.s.), Hz. Ehl-i Beytin, Hz. Hasan Basrî'nin, Hz. Abdülkadir Geylânî'nin, Hz. Bayezîd-ı Bistâmî'nin ve Hz. Muhyiddin İbn-i Arabî'nin ruhlarına ithafen...

Şeyh Seyyid Hacı Salih İbrişevî el-Farukî,
Ergül teyzem, ailem, eşim ve Faruk Yiğit Araz kardeşime teşekkürü bir borç bilirim.

Bu yazılan hakikat cevherleri âcize ait değildir. Bu hakikatlere vasıl olamadığım için de Rabb'im affeylesin ve bu güzelliklere cümlemizi vasıl eylesin.
Âmin.

Efendimiz (s.a.s.): “Şüphesiz ki, Rabb'imi Rabb'im ile bildim.”

Rabb'imi Rabb'im ile bilme niyazıyla...

Bismillahirrahmanirrahim

MUKADDİME: LEDÜN İLMİ / HİKMET-KUŞ DİLİ

(Güzel Okuyucum! Giriş uzun tutuldu ki, kitabın mahiyeti bilinmiş olsun. Rabb'im hakkıyla istifade etmeni ve ettirmeni nasib ü müyesser eylesin. Âmin.)

Selam olsun...!

Cann... Bilir misin, hikmet-kuş dili nedir? Neden hikmet dili derler bu gönül ilhamlarına? Çünkü bu ledün ilmi,¹ hikmet esintileri, kuşun aniden uçuşu gibi, sâlikin² gönlüne hızla gelir ve gider. Kuş, uçup gitmesi, özgürlüğüne düşkün olması açısından insanın ruhuna benzetilir. İnsanoğlu kuş misali ifadesi de oradan gelir. Bu hikmet dilinin de muhatabı ruhtur. Rabb'ini hakkıyla bilmeye adanan kula, Hak katındaki ledün ilimleri ruhtan bedene, bedenden uzuvlara doğru öğretilir. Ruhun seyr-i sülûku³ ile Rabb'in katındaki hikmetler, sâlikin yüreğine akıtılır. Hikmetler yüreğe aktığı anda yazılması gerekir. Bu dil her yerde yazılan, kitaplardan öğrenilen kesbî bir ilim olmadığı için herkes anlayamaz. Ancak aşk ehli anlar. Ayrıca kâinata her varlığın bir konuşma dili vardır. Sâliklerin aşk dili kuşların konuşmasına benzer. Gizli, remizli, ehlinin anlayabileceği dildir. Sayılar, tecelliler, hâller bu dilde önemlidir. Teslimiyet, sadakat, tevekkül, ilim, takva, ihsan, aşk ve daha birçok makamların perdeleri, hikmet dilinin tezahürleri ile açılır ve sâlike yol aldırır. Gönül kuş gibi olmuş, Rabb'in katındaki ilham esintilerine açılmıştır. Bilinmezlikler memleketine yola koyulmuştur. Orada bilinen Rabb ve Resul'dür.

Güzel okuyucum! Hikmet dilini, âşıklara sor. Âşık mürşidinin⁴ gönül esintilerini hikmet diline yansıtır. Mürşidinden aldığı güzellik cevherlerini, dilinden dökülenler ile hâlka yansıtır. **“Beni sorman bana, ben bende değilim.”**⁵ ile cevelan eder. Bu yüzden hikmet dili anlatılması zor bir dildir. Kulun dünya hayatında yaşadığı olaylar, zamanlar, mekânlar ve şahıslardan sıyrılıp, bu dört unsurun arka planında olan hakikatlere yelken açması ile hikmetler görülmeye başlanır. Rabb'ini marifet-hakikat ile bilmek adına öğrenilen ilimler aşk, tefekkür, sadakat, istikamet, tevekkül ve diğer güzellik cevherleri ile amelleşmeye başladıkça, kulda yakînlik artar. Tasavvuf yolunda olan hâller yaşar ki, mükâsefe yani keşfetmeye izin vermesi ile perdeler açılır ve Rabb'in lütuf esintileri gönülde coşmaya başlar. Sâlik duramaz. Ruhu cezbe ile döner durur. Gönül dili ise zamanla açılır. Yaşanılan hâllerin, makamların aktarılması zordur. Bu dilin farklı farklı makamları, her makamın içerisinde de farklı sırları vardır. Hayat her daim bu sırların peşinde, Rabb'e daha iyi kul olabilmek sevdasıyla geçer. Hak, bazı sâliklere bu güzellikleri yaşattıktan sonra onları bir müddet hayretten konuşamaz durumda bırakır. Bazılarından ise, gördüğü hikmetleri anlatması istenir. Hak, yaşattığı güzellikleri anlatmaları için onlara hikmet dilini inkişaf ettirir. Bu inkişaf için gönüllerini İnşirah Suresi'nde olduğu gibi yıkar, temizler ve geniş hâle getirir. Hikmet dili; bilinmeyen, idrak edilemeyen âlemlere vasıl olan bir dildir. Sâliki farklı kabz (sıkıntı) hâllerine sokar. Burada mürşid çok önemlidir. Sâlik, Rabb'in bahşettiği bu güzelliklere ancak **‘hiç’lik** ile eriştirilir. Hiç olanda, Rabb'in yanında varlık ortaya koymayanda, Hak daim var olur, bâki olur.

Hikmet dili, Hakk'ın güzellik sırlarının açılmasıdır. Dünyaya yakınlık yerine, Hakk'a yakînlığı artan kula, Hakk'ın Kendisini marifet, aşk ile bildirmesinin tezahürüdür. İnşirâhın kalbini kapladığı sâlik, hikmet diline bu şekillerde alıştırılır. Zamanla, kendisinin konuşmadığını, yazmadığını fark eder ki, insanoğlu hiçbir zaman kendi isteğiyle konuşamaz, yazamaz. Rabb **‘ol’** der, insanoğlu hiçliği

¹ Okuyarak, kitaplardan öğrenilmeyen ilim. Hakk'ın kalbe vasıl kıldığı ilim.

² Kur'ân ve sünnet-i seniyelerle Rabb'ini hakkıyla bilmeye bağlanan kişi.

³ Tasavvufî-Manevi yolculuk.

⁴ Hakk'a kendisini adayan insanın bu yolda kendisine yardımcı, yol göstereni olan irşad, irfan sahibi kişidir.

⁵ Yunus Emre.

ile yapması gerekeni yapar. Ayrıca sâlike bu alıştırmalardan sonra, Rabb'in isim, sıfat, fill tecellileri de başlar. Bu tecelliler için yukarıda bahsettiğimiz gibi, kalb inşirah nurları ile hazırlanır, temizlenir. Temizlenir ki, Güzeller Güzelinin tecelli nurlarına layık olsun.

Hak, kalbe sürekli farklı yönlerden tecelli eder. O'nun vechi her yöndedir. Bu yüzden hikmet dili hemen anlaşılabilir. Zahîrde anlaşılır gözüktür, batında ise yüksek derinliklere sahiptir. Hakikatlerin söyletildiği sâlikin kendisi de bazen anlayamaz. Ancak mürşidi o hakikatleri açmasına izinli ise, zamanla anlayabilir. Efendimiz (s.a.s.), Rabb'imiz ile Miraç'ta muhab-betullah'a erer. Bu, aşkın tecellisi olan hikmetlerin nihai noktasındadır. Efendimiz (s.a.s.) Ashab'ına zahîri olarak Mirac'ı anlatır. Dilinden dökülen inci tanelerinin vahiy gözüyle batınî olarak hikmetlerine erenler, O'nun (s.a.s.) izinden, Rabb'in iznine göre batında Mirac'ı yaşamaya başlarlar. Hikmetlere vakıf olmak bundandır. Hz. Süleyman'ın (a.s.) karıncalarla, kuşlarla konuşması bundandır. Hz. Davud'un (a.s.) demirle söyleşmesi vahiy ile birlikte ledün ilminin nihai noktalarındandır. Efendimiz (s.a.s) ve diğer peygamberler vahiy ile buyururlar. Onların arkalarından gelen varisler de Hakk'ın katındaki ilimlere talip oldukları için ledün ilmi ile konuşururlar.

Yüce Allah, peygamberlerine (a.s.) mucize, onların arkasından gelen varislerine de, kerametler bahşetmiştir. Ledün ilmi, hikmet-hikmet dili Hakk'ın yakınlığına nail olanlara, Kendi katındaki güzellik, hikmet cevherlerini nasip ettiği dildir, ilimdir. Kul ilme yeteri kadar vakıf değil iken, Rabb'inin aşkına talip iken; Rabb'i de ona bilmediklerini bildirir, onu Kendisi için konuşturur.

Rabb bu güzellikleri neden bahşeder? O'nun adı zaten yücedir. İnsanların O'nun adını yüceltmesine ihtiyacı yoktur. İnsanın Hak katında yücelmeye ihtiyacı vardır. Bu yüzden kul, hiçliğini kabul eder ve Yüce Allah'ın dilediği ilimler ile donatılır. Sonra da insanların yüreklerine Hakk'ın aşkına vesile için aktarır. Bu kitaptaki hikmet-hikmet dili hakikatlerine bu açıdan bakarsanız daha kolay aktarılanlara vakıf olursunuz, biiznillâh.

Bu güzelliklerin inkişafı içerisinde eserde Hasan Basrî Hazretleri'nin, Bayezîd-ı Bistamî Hazretleri'nin ve Muhyiddin İbn-i Arabî Hazretleri'nin sohbetlerine günümüzde herkesin anlayabileceği şekilde yer verilmeye çalışılmıştır. Yüce Allah hakkıyla idrak edenlerden olmayı nasib ü müyesser eylesin. Bilmem, hikmet-kuş dilinin değerini acizâne anlatabildik mi?

Süleyman Davud'a varis oldu ve dedi ki: "Ey insanlar! Bize hikmet dili öğretildi ve bize her şeyden (nasip) verildi. Doğrusu bu apaçık bir lütuftur." (Neml Suresi, 16)

"Derken, kullarımızdan bir kul buldular ki, ona katımızdan bir rahmet vermiş, yine ona tarafımızdan bir ilim öğretmiştik." (Kehf Suresi, 65)

Kıyamete kadar gelecek aşk erenlerine selam olsun:

هو

Severim ben seni cândan içeri
Yolum ötmez bu erkândan içeri
Nere varır isem gönlüm dolusun
Seni kanda koyam bundan içeri

هو

Beni sorman bana bende değilim
Sûretüm boş gezer dondan içeri
Beni benden alana ermez elim

Kadem kim basa sultândan içeri

هو

Tecellîden nasîb erdi kimine
Kiminin maksûdu bundan içeri
Kime dokunduysa ol dost nazarı
Onun şûlesi var günden içeri

هو

Senin aşkun beni bende alıpdır
Ne şîrîn derd bu dermândan içeri
Şerîat tarîkat yoldur varana
Hakîkat marifet andan içeri

هو

Süleymân kuş dili bilir dediler
Süleymân var Süleymân'dan içeri
Sülûk seyir eden aşkun erine
Niçe mezheb olur dînden içeri

هو

Dînin terk idenin küfürdür işi
Bu ne küfürdür îmândan içeri
O bir dilber durur hîç yok nişânı
Nişân olur mı nişândan içeri

هو

Meğer Yûnus gözi tuş oldu dosta
Ki kaldı kapıda andan içeri⁶

⁶ Yûnus Emre ile Aşk Yolculuğu Hayatı ve Seçme Şiirleri, Mustafa Tatcı, H Yay., İstanbul, 2015, s. 353-354.

Bâb – 1: İlim Kapısı

HASAN BASRÎ HAZRETLERİ⁷ : *Rabb'imın selamı, rahmeti, bereketleri, katındaki her türlü hikmet cevherleri; Efendimiz (s.a.s.), diğer bütün peygamberler (a.s.), Ehl-i Beyt, Ashab-ı Güzin (r.a. ecmain), tabiin, tebe-i tâbiin(rahimehullah), kıyamete kadar hakkıyla onların peşinden gelenler yüzü suyu hürmetine bütün insanlığın, hususan ilim yolunda mücâhede edenlerin üzerlerine daim-baki olsun. Âmin, âmin, âmin.*

Rabb'e sülûk eden dervişte; hikmet dilinin olması ve ilerlemesi için dervişin kalbinin, muhabbetullah⁸ dışındaki her varlığa karşı dikkatli olması gerekir. Yaratılan Yaradan'a duyulan aşktan, vefadan dolayı sevilir. Hikmet dili, aşk dilidir. Aşk ile nakışlar, bağlar, sırlar bir bir çözülür. Her aşk makamı, sırların ortaya çıkışı ve hikmet dilinin açılmasıdır. Sâlik, hikmet dilinin sırlarını buyurduğu nefesler⁹ ile de yansıtır.

Hikmet dili insanı yakıp kül eder. Aşk şehidi eder. Bu sebeple sâlik sürekli mürşidinin izinde yürür. Yunus Emre bu hâlleri yaşarken, Taptuk Emre Hazretleri ona yol, yöntem göstermeseydi hikmet dili bu şekilde inkişaf etmezdi. Bayezıd-ı Bistamî Hazretleri'ne, İmam Cafer-i Tayyar Hazretleri yol göstermeseydi, marifet hakikat yolları yürünmezdi. Bayezıd-ı Bistamî Hazretleri'nin dersleri bittikten sonra çoğu zaman talebeleri O'na anlattıklarını hatırlatınca: “Bunlar benden değildir.” buyurmuş. Onlarda hikmet dili geniş şekilde inkişaf bulmuştur.

Hikmet dilinin vasıfları çoktur. Her sâlike yürüdüğü yolun hâllerine, makamlarına göre farklı inkişaf eder. Bu inkişafılar Rabb tarafından zamanın ihtiyaçlarını da karşılar. Sâlik de gönlüne gelenleri bilemez. Kendisini, mürşidine ve Rabb'ine teslim eder. Rabb'i de, teslim olan sâlike bahşeder. Ne bahşedilirse kalp bohçasına, o güzellikler ikram edilir dostlar sofrasına. Yüce Allah sâlikin gönlüne insanların ruhen, bedenene neye ihtiyaçları varsa o ihtiyaçları yağdırır. Burada sâlikin seyr-i sülûku önemli rol oynar. İstidata göre istinat verilir her daim.

Yüce Allah, sâlikin gönlünü hikmetler için açmaya başladığı zaman, gönül Hakk tarafından yağmalanmış olur. Rabb'in yağmaladığı gönle ne mutlu... Seyr-i sülûktaki aşk, ilim, sadakat, istikamet, muhasebe, ihlâs basamakları, muhabbetullah'a doğru açılan kapılardır. Her birinin ayrı ayrı sâlikin gönlünde yönleri, yolları vardır. Muhabbetullah'a giden yolda bunlar basamak olarak hikmetlerin inkişafını gerçekleştirir.

Hikmet dili, nazlı bir dildir. Bu dilin açılması sâliki zorlar. İstikamet ve sabır gerektirir. Dünyaya dünya olduğu için yüz çevirmek, Rabb için yönelmek; hâlk içinde daim Hakk ile muhabbet gerektirir. Dünya ve içindekileri kalbinden atamayan, tasavvufun hakikatlerinden uzaklaşır. Hikmet dili ise, yaşanan olayların arka planındaki hakikatlerin görülebilmesi için Hakk'ın sâlikteki kalp gözlerini açmasıdır. Sâlikin menzillerde yaşadığı, gördüğü güzellikleri sembollerle hikmet dili ile aktarmasıdır. Bunu da ancak yaşayan hâl erenleri anlayabilir. Bu güzelliklere talip olunmaz. Hak dilediğine verir. Yaşama amacımız, bu hikmetlere vasıl olmak yolunda Rabb'i hakkıyla bilme, bulma ve O'nun ile hakkıyla olmasıdır.

Efendimiz (s.a.s.) tarafından Medine'ye görevlendirilen Mu-sab bin Umeyr Hazretleri (r.a.), hicret ederken yedi ayet biliyormuş. Bu ayetlerin genel içerikleri: “Rabb'e hamd, Rabb'e, Resül'üne (s.a.s.) hakkıyla iman etme, imandan sonra küfre dönmeme-istikamet ile İslam'da devamlılık, Rabb'e inancını, teslimiyetini arttırma, Rabb'in her hâlden haberdar olduğu bilincinde olma ve O, 'ol' dedikten sonra her şeyin olacağı aşkına bağlı olmasıdır.” Musab Bin Umeyr'in (r.a.) hikmet dili

⁷ Hz. Ali (r.a.) döneminde (641-728) yaşamış, tâbiin, büyük mutasavvıf bir şahsiyettir.

⁸ Allah'a olan ibadetlerin, amellerin sadece Allah'a duyulan aşktan ötürü olması ve kulda Allah aşkından başka bir varlığın kalmaması durumudur. Tasavvufta nihâi makamlardandır.

⁹ İlahilere verilen bir başka isimdir. İlahi, insanların kalplerini Allah için diriltip nefeslendirdiği için bu adı almıştır.

budur. Yüce Allah, bu ayetleri O'nun (r.a.) kalbine yerleştirmiş ve kalbinin atışları bu ayetlere göre şekillenmiştir. O (r.a.), ayetleri yaşamıştır. Hak, onun yaşadığı güzellikleri aktarmak için lisanından insanlık için uygun olan kısımları inci, cevher olarak dökmüştür. Dökülenler gönülden imiş, lisan ise bunun için vesileymiş. Ayrıca Musab Bin Umeyr (r.a.), bu ayetlerle yaşadığı hâli sır olarak tutmuştur. Sır; Rabb'e-Resul'üne (s.a.s.) aşktır. Yüce Allah, O'nun (r.a.) için bu ayetleri seçmiş ve O (r.a.), bu ayetler ile Hakk'ın, Efendimiz'in (s.a.s.) yüce adını insanlığa duyurmuştur. Musab Bin Umeyr Hazretleri (r.a.), bu ayetlere inanmış ve ayetleri yaşamıştır. Karşısında büyük bir kılıçla duran Sad bin Muaz'a öfkelenmeden, O'ndan korkmadan sadece O'na: "Dinle! Eğer dinledikten sonra yine kabul etmez isen, o zaman öldür." demiştir. Bu, nasıl bir teslimiyettir? Bu ihlâs; ayetlerin O'nun (r.a.) lisanında ve gönlünde yoğunlaşması, Allah ve Resul'ünden (s.a.s.) başka gözünü hiçbir şeyin görmemesidir. Musab bin Umeyr (r.a.), Rabb'inin O'na (r.a.) bahsettiği gönül sırlarını çok iyi muhafaza etmiştir. Allah Resülü (s.a.s) O'nu (r.a.) yetiştirmiştir. Ferasetinin ve ilme olan aşkının yüceliği ile kısa zamanda hızlı yol aldığı için, Efendimiz (s.a.s.), O'nu (r.a.) tebliğ ile vazifelendirmiştir. Tebliğ ki, en yüce vazifedir. Ayrıca küçük yaşta gösterdiği cesareti ile Allah yolundan sadece ölüm ile döneceğini kanıtlamıştır.

Musab bin Umeyr Hazretleri (r.a.), tebliğe gittiği zaman müşriklerin bir anda etrafında toplanmaları O'nu (r.a.) heyecanlandırmıştır. 'Bismillah' diyerek, Rabb'inden ve Resul'ünden yardım istemiştir. Orada O konuşmamıştır. Yüce Allah, Resul'ünü O'nda konuşturmuştur. Dur durak bilmeden, tane tane aşk ile insanların direk kalplerine tebliğ etmiştir. Bilmediği güzellikleri anlattığı için konuşanın kendisi olmadığını anlamıştır. Efendimiz (s.a.s), ne konuşulması gerekiyorsa (Hakk'ın izniyle), Musab Bin Umeyr'de (r.a.) konuşmuştur. O'nu dinlemeye gelenlerden bazılarının anlattıkları karşısında kalplerinin hızlı, yoğun atışı üstlerindeki kıyafetlerinin sallanışından belli olmuştur. Bu şekilde olan kişiler orada Müslüman olmuşlardır. Kalpler, Rabb'in kelamı karşısında duramamış ve aslına kavuşmuştur. Musab Bin Umeyr Hazretleri'nden dökülenler hikmet dilinin tevarüsleriymiş.

Bu hakikatlerin güzelliklerini insanlığa aktarabilmek için, Hasan Basrî Hazretleri de sohbet meclislerinde, Rabiâtü'l Adeviyye Pîrânın da bulunması istemiş. Bu şekilde şariat, hakikat-marifet güzelliklerini O'nunla dengeleyerek insanlığa tebliğde bulunmuş. Rabiâtü'l Adeviyye Hazretleri, aşkın zirvesini yaşamış. Aşk başlı başına O'nun için âb-ı hayatmış. Hasan BASRÎ Hazretleri insanlığa, şariat kaidelerini sıbgatullah ile taçlandırmanın yollarını bu işin erbabı olan Rabiâtü'l Adeviyye ile tanıtmaya çalışmış.

BAYEZİD-I BİSTAMÎ HAZRETLERİ: Rabb'imın selamı, rahmeti, bereketleri, katındaki türlü hikmet cevherleri; Efendimiz (s.a.s.), diğer Peygamberler (a.s.), Ehl-i Beyt, Ashab-ı Güzin (r.a.ecmain), tâbiin, tebe-i tâbiin (rahimehullah) yüzü suyu hürmetine bütün insanlığın, hususan Hak yolunda aşk ile daim ilim öğrenmek için mücadele edenlerin üzerine daim-baki olsun. Âmin, âmin, âmin, velhamdülillahirabbilalemin.

Bu fasılda; Hz. Yakup (a.s.) ile Hz. Yusuf (a.s.) arasındaki muhabbet hakkında ve Hz. Yakub'un (a.s.) Hz. Yusuf'a (a.s.) öğrettiği hikmet dili ile rüya yorumlama ilminden bahsedilecektir. Her olay 'inşallah' kelimesinde Rabb'in dilemesi ile olur. Hz. Yakub (a.s.), Hz. Yusuf'un (a.s.) diğer kardeşlerinden farklı olduğunu biliyordu. Bu sebeple küçüklüğünden beri O'nu (a.s.) diğer evlatlarından ayrı terbiyede yetiştiriyordu. Hz. Yusuf (a.s.) kardeşleri ile pek oynamazdı. Hz. Yakub'un (a.s.) dizinde vahyi soluklar ve o vahiyle gönlüne Rabb'den gelen hikmet dilinin ilhamları kazanırdı. Hz. Yakub (a.s.), Hz. Yusuf'u (a.s.) her zorluğa manevi güç ile hazırlıyordu. Sadece Rabb'ine dayanması gerektiğini kalbinde sabitliyordu. Her olay karşısında sabır ile bekleyip sonunun ne olacağını düşünmeden sadece Rabb'e teslim olması gerektiğini öğütliyordu. Bu öğütler vahiy ile birlikte Rabb'in marifetullah esintilerinin hikmet dili olarak yansımasıydı. Hz. Yusuf (a.s.), zaman ilerledikçe Rabb'in ahlakıyla güzel şekilde ahlaklanıyor, hikmet dilinin marifetleri yüzünde nur olarak aksediyordu. Küçük yaşlarda kalbi Allah aşkıyla coşardı. Hz. Yakub (a.s.), O'ndaki (a.s.) bu hâlleri

bildiği için kardeşleri ile fazla bir arada bulunmamasını tavsiye ederdi. Yüce Hakk'ın yarattığı aşk makamı, kutsallığı hiçbir varlık ile kıyas edilemeyecek bir makamdır. Allah insanın bu makamlar ile azalarını coşturur. Sadece Hakk'ı görmesini sağlar. Rabb'ini Rabb'i ile gören hangi varlık olursa olsun aşk makamında cûşa geçer. Peygamberler sürekli insanlara Allah'ın emir ve yasaklarını bildirdikleri için Allah peygamberlerinde bu makamları dengelemiştir.

Rabb'e aşk makamlarına yakınlığı artan insanların bu makamları bir mürşid gözetiminde devam ettirmeleri gerekir. Bu hikmetleri bilene, anlayana aşığın hâl dili uzaktan-yakından yeterlidir. Asıl olan, âşıklık makamının hep gizli olmasıdır. Ancak âşıklar izin dairesinde hikmet dili vasıtası ile bu makamı inkişaf ettirebilirler. Sebebi de diğer âşıklara yollar açılsın, âşıklığın yolu, yöntemi, hakikatleri öğrenilsin.

H. Yusuf'un (a.s.) sesi de çok güzelmış. Hikmet dilinin esintilerini güzel nefeslerle ifade edermiş. Kardeşleri O'nun (a.s.) söylediği hakikatleri anlamamış. O da (a.s.), H. Yakub'a (a.s.) şakırmış. H. Yusuf'un (a.s.) divan şeklinde bir kitabı da varmış. Züleyha Valide'miz, O'nun (a.s.) güzelliğinden ve konuşmasından etkilendiği için O'na âşık olmuştur. H. Yusuf'a (a.s.), vahiy yoluyla rüya yorumu da bahşedilmiştir. Yüce Allah peygamberlerine (a.s.), vahiy ile birlikte hikmet dilini de bahşettiği için H. Yusuf (a.s.) rüyaları Rabb'in gösterdiği hikmetlere göre yorumlamış. Rüya yorumlama; Allah'ın izni ile hakikat perdelerin açılması, ilim yolunda seçtiği kuluna hikmetlerini bildirmesi ile gerçekleşir. H. Yusuf (a.s.) küçüklüğünden, kuyuya atılana kadar ki zaman dilimine kadar, bu ilimleri Hakk'ın izniyle H. Yakub'dan (a.s.) öğrenmiştir. Onların mürşidleri H. Cebrail (a.s.) idi. Belirli süreden sonra Allah O'nu (a.s.) peygamberi olarak terbiye etmeye devam etmiştir. Peygamberleri terbiye eden her daim Rabb'dir ve Rabb'in görevlendirdiği melekleridir. H. Yusuf'un (a.s.), H. Yakub'dan (a.s.) ayrıldıktan sonraki zaman diliminde Hak tarafından yetiştirilmesi önemlidir. H. Yusuf (a.s.), hikmet dilinde ileri seviyelere getirilmiştir. İnsanlar O'nun (a.s.) konuşmalarına, olayları yorumlama fehmine hayran olurlarmış. Peygamberlerin (a.s.) vahiy gelmediği zamanlardaki buyrukları da yine hikmet dilindendir. Bu da Allah vergisidir.

Hikmet dilinin makamları ilerletildikçe, âşık daha çok imtihanlara maruz kalır. Âşık, Rabb'den gelen her sıkıntıyı imtihan olarak görmek yerine imtihanı aşk yolunun basamakları olarak lütuf şeklinde yaşar. Sonra daha çok yanar ve yandıkça hikmet dilinden daha yakıcı ifadeler dökülür. H. Yusuf'un (a.s.) dilinden dökülenler gibi. Rabb'im hepimizi H. Yakub (a.s.), H. Yusuf (a.s.) gibi, sabırla, aşkla kuyularda, saraylarda sadece kendisine güvenen eylesin. H. Yusuf (a.s.) kuyuda iken sadece bedeni kuyudaydı. Ruhu Rabb'i ile güzel hâllerdeydi. Her işin böylece başı sabır idi. Allâhümme salli ala seyyidinâ Muhammed.

MUHYİDDİN İBN-İ ARABÎ HAZRETLERİ ¹⁰ : *Rabb'imın selamı, rahmeti, bereketleri, katındaki türlü hikmet cevherleri; Efendimiz (s.a.s), diğer bütün peygamberler (a.s.), Ashab-ı Güzin (r.a.ecmain), tâbiun, tebe-i tâbiun(rahimehullah), peşinden kıyamete kadar devam eden hakiki aşk ve ilim erbabları yüzü suyu hürmetine bütün insanlığın, hususan da ilim yolunda nefsi ile daim mücadele edenlerin üzerine baki olsun. Âmin, velhamdülillahi rabbilalemin.*

Rabb'ime, Kendi katındaki varlıkları sayısınca şükürler, hamdler, zikirler daim olsun. Rabb'in her 'ol' emrinde öyle güzellik hikmetleri vardır ki, Hak bu güzellikleri görmemizi nasip etsin. Seyr-i sülûktaki öncelikle afakî (dış) yolculuğumuz, kâinatı seyre çıkışımız iledir. Önce Rabb'in tecellilerini görürüz. Bu tecelliler sonrasında Rabb'in Zat'ını görmemize vesile olur. Sâlik, Rabb'ini marifetullah ile bilme, bulma, olma aşkı ile girdiği menzillerde sürekli farklı semboller, sayılar, kavramlar ile karşılaşır. Sayılar bu yolculukta önemli yere sahiptir. Sayılar, sâlikin seyr-i sülûkündeki varlıklar, eşyalar üzerinde gösterilir. Sayılar sâlikin azalarında manevi hâl ve makamların açılımlarına vesile

¹⁰ XII. yy. sonu XIII. yy. başı yaşamış olan âlim, mutasavvıf, mütefekkir ve pozitif-dinî ilimlerde ihtisas sahibi dinin dirilmesine ve yenilenmesine vesile olan şahsiyettir.

olur. Bir sayısından dokuz sayısına kadar sâlikin azalarına, tasavvufun temel kaidelerinin (istikamet, aşk, sabır, ihlâs, sadakat, tefekkür, tevekkül, tezekkür, tefvîz ve menzillere göre yeni hikmetlerin karşılığı kavramların öğrenilmesi) sırları yerleştirilir. Dokuz sayısından sonraki hâller ve varidatlar değişmeye başlar. Sâlik, muhabbetullah eksenine girdiği için farklı ilimler ile hissedar olur. Sabır, istikamet, sadakat iyice yerleştikten sonra bunlar zamanla aşka, ihlâsa döner. Sâlik için geri dönmeyi isteme söz konusu olmamalıdır. Sâlik ilerlemek için nefsi ile mücadele hâlinindedir. Hiçliğin farkına vardıkça, daim Tek'te var olacağı için ilerlemesi de hızlanır. Sâlik kendi varlığından vazgeçemezse bu ikiliktir ki, Hak nasıl iki olan yerde tam şekilde var olabilsin. İnsanın yaratılış gayesi bu hakikatlere vakıf olabilmektir. Hakk'tan başka varlık olmadığı için sen aradan çekil ki, bu sırlara vakıf olasın. Bu hiçlik ile manevi yolculuğun (seyr-i sülûk) hakikati ayn'a (öz) dönmektir. Hiçliğini bilmeyen yolda olduğunu sanandır.

Seyr-i sülûkta genelde tek sayılarla yürünür. Varlık tekliktir. On sayısından sonra sayılar ile birlikte, devirler de değişmeye başlar. Yan yana sayılar iki olur. On bir sayısından sonrası için sâlik yolculuğa farklı hazırlanır.

İlerleyen sayıların makamlarında (on dokuz-yirmi bir gibi) nefsi ölmeden evvel öldürme yolları açılmaya başlanır. Bunun da kendi içinde çok fazla yolları vardır. Fenâ makamları çokcadır ve sonrasında bekâ makamları gelir. Vakti gelince bunlar da ifade edilir. Bu sayılar sâlike rüyalarında, rabitalarında, mürşidleri tarafından Allah'ın izni ile öğretilir. Mürşidi sâlike zikirler verir ve zikirler ile sâlik Hakk'a giden yolda hakkıyla olma adına pekiştirilir. Amaç daim, her anında Hak ile olabilme bilinci, ihsan aşkını her azaya hakkıyla yerleştirebilmek terbiyesidir. Ölmeden evvel ölmek için mücadeledir. Yüce Allah sâliki, Kendi Yüce isimleriyle yüceltme zümresine almıştır. Bu Hakk'ın tercih meselesidir. Yüce Allah her kulunu tercih etmiştir ancak sonrasında Hakk'ı daim tercih edeni, Hak da daim tercih etmiştir.

Sâlikin tasavvuf yolundaki kavramları kal'den hâle geçirmesi ile birlikte bu sayıların tezahürü gerçekleşir. Sayıların hikmet dilindeki ilmi geniştir. Aşk bu sayıların ve kavramların her daim kuşatıcısıdır. Bir sayısından dokuz sayısına olan yolun başlangıç ve bitişi aşk vasıtasıyla ise, on bir sayısından diğer sayılara devir ile de aşk, istikamet ile devam eder. Aşk her bir menzilde yer alır, her varlığı kapsar, kuşatır. Yüce Allah'ın muhabbetullah eksenine girmek farklı bir lütuftur. Bu sayılar, renkler, vücutlar, varlıklar kısacası kesretler sonunda vahdette birleşir. Renksizlik, sayısızlık, zamansızlık-mekânsızlık, her varlık ortadan zamanla kalkar.

Hikmet dilinin sadr olmak üzere diğer uzuvlarda açılması, bu açılmanın da devamlılığı için sâlik, nefsi ile sürekli zor bir mücadele hâlinindedir. Hikmet dili zor ve hassas bir hâldir sonra makama tebdil eder. Sürekli Hak ile olma hâli devamında ise Hak ile olma makamıdır.

Rabb'in razı olmadığı, dünyanın girdiği kalbde hikmet dili barınamaz. Sâlikin bu yüzden sürekli, dikkatli olması gerekir. Dikkatli insan olmak için insan beklentisiz olarak sevdiği kişiyi bile üzmemek üzere her davranışına dikkat eder. Karşındakini mutlu eder, mutlu olur ve karşılık beklemeyi ise huzur bulur. Bu anlatılanların Tek Sahibi olan Yüce Allah'a beklentisiz aşk, ihlâs ile bağlanma insana anlatılamayan güzellikleri yaşatır.

Hak ile olan yürüyüş güzel bir yürüyüştür ki, Yüce Allah bu yürüyüşte kulun başarısız olmasını hiçbir zaman istemez. Yüce Allah kulunun bu makamlardan geriye gitmesini de istemez, bulunduğu yerde kalmasını da istemez. Sürekli ileriye, Kendi'sine yaklaşılmasını ister. Sâlikin dilinden bu yaşanan güzellikler coşkun bir eda ile dökülür. Hak, bu coşkunluğu dervişe yaşatır ancak dervişin dilinden bu ledüniyat ilminin aynı şekilde aktarılmasına izin vermez. Hikmet dilindeki bu coşkunluk kalb süzgecinden geçirilerek hâlka verilir. Hikmet dilinin bilinmeyenleri bu yüzden fazladır. Bilinmeyenler sâlikin bilinenlerinde saklıdır. Sırlar hassas terazide iyi korunmalıdır. Koruyan da daim Hakk'tır. Her şey O'ndan yine O'nadır.

Hikmet dili; sabrın, mücadelenin dilidir. Şeytan bu yoldaki sâlik (yolcu) ile çok uğraşır. Yolundan vazgeçirmek için onun her azasına türlü vesveseler gönderir. Hakk yolcusu sürekli Rabb'inden yardım isteyerek düşmanını iyi bilir. Düşmanına karşı kendisini savunması için imanını

Allah'ın izniyle güçlendirir. Mücadele ve kabz¹¹ sonucu dervişin gönlünden hikmet dili, Rabb'in üns esintileri ile dökülmeye başlar. Derviş, yaşadığı bu hâlleri kendisine dâhil anlatamadığı için gönül dünyasında mürşidi ile sürekli irtibat hâlinde olmalıdır. Her menzilde; 'Rabb'imın rızası var mıdır?' diye nefsi ile muhasebede olması, bunu nefesine zorla değil, Rabb'e aşk rızasına bağlı çevirmesi, mürşidi ile istişare ederek hareket etmesi, dervişin hikmet diline olan yatkınlığını hızlandırır. Rabb'e aşk yolunun basamaklarını aşmak muhasebeyi sağlam yapmak ile irtibatlıdır. Sürekli kalabalık içinde kalan, yalnızlaşamayan insan hikmet diline yönelemez.

İnsanoğlunun Rabb'ine her an var olan yolculuğunun bilinci insanı kuşatmalıdır ki, hikmet dili yüreğe istikamet ile akmaya devam edebilsin. Hak katındaki hikmetler dervişin yüreğine süzülürken derviş varlığından sıyrılır. Farklı mekânlarda seyr hâlinde. Bu sebeple bu hikmetlerin hâltan uzak hâlvette¹² yazılması önemlidir. Bu aşamalar dervişin bedenine-ruhuna zamanla yerleşir. Zamanla her hâl, sonrasında makam derviş için muhabbete dönüşür. Rabb'i karşılıksız, beklentisiz, sadece onun Rabb'i olduğu için sevmeye tekâmül eder. İnsan-ı kâmilîyete varışlar başlamış olur. Bundan sonraki dönem derviş için hayat; Rabb'e aşk için her olaya '*sefa*' demektir. Lütfu da hoş, kahrı da hoş demedeki kahrı bile lütuf görme makamıdır. Derviş için hakikatler, bu şekilde güzel görme ve aşkla Allah'a bağlılıkla devam eder. Mürşid, dervişin terbiyesine bu güzelliklerin istikameti için sürekli devam eder.

Yüce Allah kullarına yaşattığı her hadiseyi onlar için terbiye unsuru sayar. Bu terbiyelerin arka planındaki hikmetlere yönelme, kulun Rabb'ine olan yolculuğunda tekâmülünü hızlandırır. Yolculuğun istikametine göre dervişte hikmet dilinin çeşitleri tezahür eder. Derviş sürekli yolculuğun ilerisi için mücadele etmelidir ki, hikmetlerin inkişafına fazlaca nail olsun. Hâlkın içinde Hak ile olma, mürşidlerin ruhaniyetlerinden beslenip onlardan hakkıyla ders alma ve aldığı hikmetleri izin dairesinde insanlığa aktarmak hikmet dilini daha çok açar, ilerletir. Mürid, Rabb'i için talep edendir. Mürid sabırla istemeye, hayretle Rabb'inin güzelliklerini seyretmeye devam etmelidir ki, Rabb'i ondaki tecellilerini arttırsın.

Mürid başına gelen bu hâlleri anlayamadığı için mürşidi onu her daim Rabb'ine doğru yönlendirmeye çalışır. Burada tam teslimiyet, nefis ile mücadele için önemlidir. Bu mücadeleler ile bu hâller aşılmaya çalışılacaktır. Çünkü mürid bilemez. Farklı olaylar yaşar, anlayamaz. Mürşidine olayları, rüyaları anlatmalı ki; mürşidi onu zikirle, tefekküre ve dikkat etmesi gerekenlere yönlendirebilsin. Bu şekilde hikmet dili açılmaya başlayacaktır inşallah. Hikmet dili nazlıdır. Zaman ve sabır en iyi ilaçtır. Rabb'im nefsimizin engellerini aşmayı, bahsettiği güzel hakikatleri görmeyi, her hâlimizde O'nunla olmamızı daim nasib ü müyesser eylesin. Âmin.

Cafer-i Sadık Hazretleri'nin¹³ ruhaniyeti ile Bayezid-ı Bistamî Hazretleri¹⁴ yıllarca seyr-i sülûk yolunda yetişmiştir. İki Zâtın her gün ders saatleri varmış ve o saatte ilmi ledün-hikmet dili mürşidinden müridine aktarılmış. Cafer-i Sadık Hazretleri'nin ilmi Hızır'dandır (a.s.). Hızır'ın (a.s.) makamından ders alan talebeler bu dersleri hikmet dili vasıtası ile insanlığa aktarmışlardır. Bu derslere katılanlar ledün ilmi ile aktarılan hikmet deryalarını okudukları, dinledikleri zaman yazının hangi rahleden geldiğini anlarılmış.

Her bir dervişin bu rahledeki terbiyesi farklıdır. Her insan farklı meşreplidir. Derviş mürşidinin elinde yeniden büyüyen bir bebek gibidir. Yemeyi, içmeyi, konuşmayı ve diğer her olguyu baştan öğrenir. Bebek büyüüp konuşmayı öğrendikçe, dilinden dökülenler artık hikmet dilidir. Bu yetişme örneğinde Cafer-i Sadık Hazretleri, Bayezid-ı Bistami Hazretleri'ne öyle vak'alar aktarırmış ki, Bayezid-ı Bistamî Hazretleri duyduklarının etkisi ile cezbe hâlinde bir müddet tepkisiz şekilde kalır ve Allah'ın izni ile ve mürşidinin himmeti ile dünyaya dönermiş. Letafet âleminden kesafet âlemine

¹¹ Kalbin daralması, sıkılması durumudur.

¹² Hakk'ın rızası için hâltan uzak bir mekânda, Hakk'ı zikir, ibadet, az yeme-uyuma, sürekli Hakk ile olduğunun bilincinde olma durumudur.

¹³ IX. yy.'ın sonu X. yy.'ın başında yaşamış, Zeynelabidin Hazretleri'nin torunu, on iki imamdan dördüncü olandır.

¹⁴ XI. yy.'da yaşamış olup zühdü hayatına esas edinen, tasavvufî okulun öncü isimlerindendir.

dönüşü yaşarmış. Bu derslerin etkisiyle günlerce konuşamaz hâlvette kalırmış. Talebeleri O'nu merak ederlermiş.

Pîr yemeyi içmeyi unuttur, talebelerinin O'na hatırlatması ile bir tas çorba, az ekmek ile hayatta kalabilmek için yemeyi seçermiş. Rabb'in izni ile hâlvetten celvete¹⁵ çıktığı zaman müridlerine verdiği dersler hikmet dilinin yansımalarıymış. Bu yansımaları da herkes kendi kabına göre idrak edermiş.

Rabb'ine canla başla; mürşidine itaat ile teslim olan derviş, hikmet dilinin esrarlarını yüreğine nakşeder. Sonra da Hakk'ın izniyle, mürşidi ona 'Oldun.' diyene kadar mürşidinin vekili olarak vazifesine devam eder. Bu makam herkese nasip olmaz. Yüce Allah hakiki mürşidlere öyle makamlar nasip etmiştir ki, bazen mürşidin dervişine bir firasetli bakışı bile dervişin gönlüne hikmet dilini nakşetmeye değer. Bu nakıştan sonra talebe önceki hâlindeki gibi olmaz. Dili bülbül gibi şakımaya başlar. Rabb'inin tecelli nurları mürşidi vesilesi ile gönlünden diline hikmet dili olarak tecelli eder. Söylenemeyen, anlatılamayan hikmet dilinin nice ilimleri vardır. Her sâlik bu ilimleri kaldıramaz. Yüce Allah herkesin kabına göre nasibini her zaman verendir. Ayrıca bahşedilen bu sırları kimseye söylememek gerekir. Ancak insan yaratılış itibarıyla sabırsız ve acelecidir. Hikmet dili ise bunun aksine; sabır, sakinlik, yaşanılanların arka planındaki hikmetleri tefekkürle ve yaşayarak görme, dil hâlka karşı sükût ederken sadece mürşidine konuşmayı ve Rabb'yle sohbet etmeyi gerektirir. Bu sayılanlar zamanla, Hakk'a gösterilen teslimiyet ile anlaşılır. Aşk ehline bunlar Rabb'inin hediyeleridir. Yüce Allah dilediğine bahşeder. Yüce Rabb dilediği kullarından eylesin. Bu güzellik hikmetlerini okumayı, dinlemeyi, kalbe öperek almayı daim nasip eylesin. Âmin. Allahümme salli ala seyyidînâ Muhammed.

¹⁵ Hâlvet durumundan çıkmak; Hak için halk ile bir araya gelmek durumuna denilmektedir.

Bâb – 2: Hidayet Kapısı

HASAN BASRÎ HAZRETLERİ: *Rabb'im selamı, rahmeti, bereketi her daim üzerinize olsun. Rabb'im Ya Hafız Ya Muhafız esmâları ile ilimleri, hikmetleri, azaları muhafaza eylesin. Âmin...*

İlim öyle güzel bir nesnedir ki, Hakk'tan ötürü ilim de müntehasırdır. Yüce Allah ilmi- ledünü katından aşkla dolu yüreklere sürekli akıtır. Allah aşk erenlerinin kıyamete kadar gelecek olan salih zürriyetlerine de akıtmaya devam eder. Çünkü Evvel, Ahir, Zahr, Batın, Baki, Ezeli Âlim yalnızca O'dur. Rabb'ini marifet ile bilme arzusu yürekleri kuşatır. Az uyur, az yer ve az konuşursun. İnsanı insan-ı kâmil yapar. Hz. Ali (r.a.) der ki: “Öyle bir ilme gönül verin ki, size dünyaki varlığınızı unuttursun. Sizde, dünya adına ne varsa da yok olsun. Sadece marifet kalsın. O zaman orada muhabbetullah ilmi başlar. İlerledikçe aşka dönüşür ve kulun kendisinden eser kalmaz.” Bu ilmin Rabb'inin katında öyle yüksek değeri vardır ki, dünyadaki kelimeler bunu anlatamaz. Sözün bittiği, tükendiği yerde yüreklerin ilmi ile başlanır. Bir gün Efendimiz (s.a.s.) ile Hz. Ali (r.a.) yalnız görüşmelerinde, Efendimiz (s.a.s.) ledün ilminin derinliklerinden Hz. Ali'nin (r.a.) güzel yüreğine akıtmıştı. Bu seferki aşk farklıydı. Çünkü hiç söz yoktu. Sadece yürekler Hak aşkı ile yanıyor ve zikrediyordu. Hz. Ali (r.a.) bilmediği ilimler ile ilimlendiriliyordu. Efendimiz (s.a.s.) ile Hz. Ali'nin (r.a.) ilmi sohbetleri düzenli vakitlerde devam ederdi.

Efendimiz'den (s.a.s.) Hz. Ali'ye (r.a.) O'ndan da aşama aşama nesillere ledün ilmi aktarılır. Hz. Ali (r.a.), Efendimiz (s.a.s.) ifade buyurmadan soru sormaz, ne buyruluyorsa sorgusuz teslim olurmuş. “*Hak ile olan perde kalksa, imanında zerre artış olmaz.*” ifadesi bunun delilidir. Efendimiz'in (s.a.s.) Rabb'ine kavuşmaya yakın zamanlarda Hz. Ali (r.a.) ile olan dersleri kelamsız, yalnızca sadırdan olmuştur ki bu ağır bir durumdur. Hakiki kalp bu hakikatlere dayanabilir. Efendimiz (s.a.s.) kalbindeki nübüvvet hakikatlerini, hikmet cevherlerini Hz. Ali'ye (r.a.) aktarıyordu. Kalbden kalbe yalnızca aşk ile geçiş olmuştur. Hz. Ali'nin (r.a.) yüreği Hak, Resul (s.a.s.) aşkı ile dolar taşardı. Hz. Ali (r.a.) bu yolda Efendimiz'in (s.a.s.) sırrı oldu. O'nun (s.a.s.) aşk makamını evliyalara öğretti. Böylece ledün ilminin en zor ve ileri seviyelerinden birisi olan aşkullah makamı yerleşmeye başladı. Hz. Ali (r.a.) bu hâlleri önceleri yetiştirdiği Ashab-ı Suffa'daki erlere uygun lisan ile aktardı. Sonra aşk ehline aynı şekilde yürekten yüreğe devam etti. Sözler durdu, yürekler vahdet oldu. Rabb'in istediği de buydu. Dünyanın giremediği yüreğin tek sahibi: Hak aşkı. Bu aşk nicelerinin gönüllerindeki varlık tahtlarını tarûmar etti. Orada yalnızca Hak kaldı ki, bu asıl olanda hep böyleydi.

Ah, Rabiâtü'l Adeviyye ah! Sende misk ü anber kokan aşktan bir tutam Hak bana da versin. Hak, beni de istifade ettirsin, aşk olsun, aşk olsun, aşk olsun...

Rabb'im bu yüce hakikatleri ileriki nesillere de nasib ü müyesser eylesin. Bunlar için çok çileler gerek ey sâlik! Yüreğini dünya ve içindeki her telaştan arındırmak gerek. Gerek ki, kalbin Allah aşkı ile atsın, dursun ve yeniden dirilsin. Âşıkların kalbi hiçbir zaman durmaz. Ne mutlu bu hikmetleri anlayana ve anlamak için çaba harcayan dertlilere...

BAYEZİD-I BİSTAMÎ HAZRETLERİ: *Rabb'im selamı, bereketi her daim aşk ehlinin üzerine ola. Âmin, velhamdülillah rabbilalemin.*

O aşk ehli, toprak gibidir. Üzerine basarlar, çiğnerler sesi çıkmaz. Sabırla kuşatılmıştır. Teslim bir şekilde Hakk'tan gelene razı olurlar. Raziyet, marziyet makamına ermeye doğru yol alırlar. Bu vesile ile Rabb'inden onların yüreklerine sırlar indirilir. Çünkü onlar dünya ve içindekilere rağbet etmeyi bırakmışlardır. Rabb'in kendilerinden razı olmayacağı korku ve aşk ile nefes alıp vermektedirler. Buradaki aşk ümittir. Bu ümitle yüreklerde hikmet dilinin ilhamları bahar çiçekleri gibi açılır. Hikmet dilinin örneklerinden biri olan Selman Bin Farisî Hazretleri'nden bahsedelim.

O (r.a.) şiddetli aşkı, muhabbetullâhı yaşayanlardandı. Bu sebeple Allah Resülü (s.a.s.) O'nu (r.a.) halktan uzak tutardı. O'nunla (r.a.) ayrı görüşür, dertleşirdi. Hz. Ali Efendimiz'e ve Selman Bin Farisî Hazretleri'ne ayrı hikmet sırları verilirdi. Her insanın kabı farklıdır. Selman Bin Farisî Hazretleri Rabb'ine teslim bir kuldu. Sabahları hayatta kalabilecek kadar yedikten sonrasını hiç düşünmez, **'Rabb'im elbet doyurur.'** teslimiyeti ile yoluna devam ederdi. Hiç şüphesi olmazdı. İtikadı çok sağlamdı ve Efendimiz'in (s.a.s.) anlattıklarına uyması için kalbine direk emrederdi. Rabb'ine ve Efendimiz'e (s.a.s.) aşkı, muhabbeti fazla idi. Makamı bu sebeple yükseklerde idi. Efendimiz (s.a.s.), O'nun (r.a.) cezbeli, iştiaklı hâlini bildiği için bazı zamanlar O'na (r.a.) özellikle: "Bugün ashab ile olan sohbete katılma. Senin ile ayrı sohbet yaparız." dermiş. Zikirleri yalnız olduğu zamanlar sesli yapar ve kâinattaki varlıkların Allah aşkından dolayı yaptıkları zikre katılmış. Zâkir ehlinden olduğu için tarikat silsilelerinde mübarek ismi geçmektedir. Rabb'ini zikrederken kalbine gelen ilhamları da bülbül gibi şakırmış. Hikmet dili O'nda (r.a.) farklı tezahür etmiştir. O (r.a.) sahabe idi, menbain yanındaydı. Menbainden hakkıyla faydalananlara ne mutlu...

MUHYİDDİN İBN-İ ARABÎ HAZRETLERİ: *Rabb'imın selamı, üns esintileri, şanlı Fetih Suresi'nin hikmetleri, fetihleri, Efendimiz (s.a.s.), diğer bütün peygamberler (a.s.), Âl-i Beyt, Ashab-ı Güzin (r.a.ecmain), tabiin, tebe-i tâbiin(rahimehullah) yüzü suyu hürmetine bütün insanlığın, hususan da kendisini Hakk'a adayanların üzerine daim-baki olsun. Âmin, illa hû...*

Rabb'inin sırları bitmez tükenmez bir hazinedir. Bu hazinenin sırlarından dilediği kadarını dünyaya sırları hafif açma, gösterme kabilinden indirir. Asıl olan hakikatler Zat'ının yanındadır. Hak hazinelerinin başında gelenlerden birisi hikmet dilidir. Bu sırlar dünya ciheti ile anlaşılamaz. Yüce Allah ciheti ile anlaşılır.

Derviş, Rabb'inden ikram edilen sırları çözmek için nefsi ile mücadele hâlinindedir. Kâinattaki her olayın bir zahîr bir de batın ciheti vardır. Bu iki kısmın da kendi içerisinde türlü türlü perdeleri vardır. Derviş iki kısımla da ilgilenir. İnsanoğlu hayatı boyunca zahîr ile ilgilenmekten, zahîre takılmaktan batınına vakit bulamaz ve Rabb'inin kendisinde bulmasını istediği hakikatlerden uzak kalmış olur. Yaşadığın her olayın hakikatine yönelirsen zamanla zahîrden çıkar, batına yönelirsin. Derviş seyr-i sülûkünde ilerler ise batınında var olanların zamanla kabuk tuttuğunu görür. Rabb'i ona batınındaki inci tanelerini döktürür. Burada sabır ve nefis ile mücadele önemlidir. Hikmet dilinin sırları öyle inci hazineleri ile doludur ki, bunu anlayabilmek için kendi varlığından sıyrılmak gerektir. Sen olmaz isen, Rabb'in sana tecelli eder ve sırlar yerlerine yerleşmeye başlar. Yüce Allah ihlâs ile yapılan işleri sever. Nefsi ve şeytan ise ihlâsı zelil etmek için çalışır. İhlas için ızdırap Rabb'in katında çok değerli bir hazine ve sırdır.

İmam-ı Rabbanî Hazretleri'nin bahsettiği gibi vücudun üst tarafı (bunun içerisinde kalp ve yarenleri yer alır) Hakk'a yakînlık için temel varlıklardır. Kalbin bulunduğu sol kısım ile kalb hizasında bulunan orta, sağ kısımlar dervişin Rabb'e yaklaşmasını sağlayan sırların yer aldığı ruh, ahfa, hafî ve nefis makamlarıdır. Hepsî varlıklarının doğrultusunda yüksek sırlara, perdelere sahiptirler. Mürşidler, dervişlerinin bu kısımlarının açılması için onlara zikirler ve vazifeler verirler. Rabb'in esmâları ile kalp ve yarenleri hakikatleri ile buluşur, ayn'ları ile açılmaya başlar. Hepsî birbirine özellikle de kalbe bağlıdır. Hikmet dili bunlara hükmeder, nüfuz eder. Bu varlıkların açılması ile hikmet dili dilden akmaya başlar.

Rabb'in izni doğrultusunda mürşidler dervişlerinin bu perdelerin açılmasında yaşadıkları hâlleri makama döndürmek için uğraşırlar. Hâl gelir geçer, makam kalıcıdır. Makamlar yerleştikçe hikmet dili akacağı yatağı bilir ve her derviş kendi dilinden dökülenler ile makamını bildirir. Rabb'in rahmani nefesi hikmet dilidir. Yüce Allah Hz. Peygamber (s.a.s.) ile vahyi sonlandırmıştır. Ancak ilhami bilgileri kıyamete kadar bu vesileler ile devam ettirecektir. Hak var ettiği kuluna Kendisinden nefes üflemiştir. Her kul kendini marifet ile bilmeye başladıkça bu nefesi fark edecektir. Bu nefes Hakk'tan

olduğu için kutsaldır. Kalbinde Rabb'in ile araya koyduğun perdeleri yavaş yavaş yok edecektir ve dilinden Kendi katından soluklanan ilhami nefesleri hikmet dili ile yansıtacaktır.

Derviş kalb kalesinde bu şehadetle gezinir. Bunlarla birlikte kalbin içine, özüne yolculuklar da vardır. Bu makamlarda nefis ise ölmeden evvel ölme fenası ile devamındaki aşk bütünlüğü ile baki makamlarına gelir ki, zirvelerin zirvesi Miraç ile taçlanır. Yüce Rabb'im her daim bu makamlara hakkıyla erişenlerden, muhabbetulah ile yananlardan eylesin.

Bâb – 3: Rahmet Kapısı

HASAN BASRÎ HAZRETLERİ: *Rabb'imın selamı, rahmeti, bereketi, aşkı, marifeti; Efendimiz (s.a.s.), Al-i Beyti, Ashab-ı Güzin (r.a. ecmain), tabiin, tebe-i tâbiin(rahimehullah), yüzü suyu hürmetine insanlığın, hususan âşıkların üzerine daim-baki olsun. Âmin, bi seyyidinel-mürselin.*

Yüce Allah Kendi'sini hakkıyla tanıyabilmemiz için Kur'ânı ve Efendimiz'i (s.a.s.) müjdeleyici olarak kullarına göndermiştir. Marifet ile bilmek, bulmak ve hamlıktan pişmeye doğru yol almak için Hak sürekli Kendisi ile meşgul olmamızı ister. Bu her dünya adına işimizde Rabb'inin rızası niyetinde olmaktır. Sendeki varlığın Rabb'ine ait olduğu bilincini marifete, hakikate erdirebilmek için hiçliğini daimleştirmen gerekir. Rabb'ini marifet ile bilme ve kendini O'na adama; hiç olduğunun şuuru ile iradeni Rabb'ine teslim etme bir basamaktır. Rabb'inin senin için isteklerine hoş gönül ile teslim olman, O'nun istekleri dışında senin isteklerinin olmaması bu yolun önemli amacıdır. Bu dervişin zahîrden batına, maddeden manaya, bedenden ruha hicretidir. Öncesinde Rabb'ine yönelik fark edemediği aşk hakikatlerini zamanla fark etmeye başlaması ve **'Rabbi zıdni ilmen'** ile marifet ve aşkı arttırması Rabb'inin ipine sınıksız sarılmasıdır. Sabır ve aşk ile yoğrulan niyetler ve davranışlar zamanla Hakk'ta fenâ bulur.

Yaratılan varlık olarak sürekli muhtaç hâldeyiz ve illa ki bir limana sığınmak acizliğindeyiz. Bu da her olayı O'na –ki asıl olan- 'O'nun yarattığını yine O'na bırakma' dönüşünü kavrayabilmektir. Efendimiz'in (s.a.s.) emir ve yasaklarını marifet ve aşk ile tatbik etmek ve bunun üzerinde sabit olmak bütün maddi-manevi ihtiyaçları O'na (s.a.s.) ve Allah'a bırakmadır. Varlıklar Hakk'ın yarattıklarıdır, insanoğlu acizdir, fakirdir. Nefsinin arzu ve isteklerine uymayan, zamanla nefesine haddini bildiren insanın Rabb'ine olan arzusu, iştiağı artar, daimleşir. Rabb'inin emirlerini daha iyi tefekkür etmeye başlar ki, sen senlikten çıkarsın, varlığını Rabb'ine bırakırsın. **'Acizim Rabbi'm! Sen doğruyu göster, doğruyu yaşat.'** dedikçe Rabb'in de Kendi katındaki güzellikleri sana göstermeye, yaşatmaya başlar. Rabb'inin Sevgili Resulü (s.a.s.) ile bu yakınlık böyledir. O'nun (s.a.s.) ile baki birlikteliği başlatırsan, her hâlinde O'na (s.a.s.) benzemek için nefsinle mücadeleye girersin. Çünkü artık âşık olduğun Rabb'in ve Resul'ündür (s.a.s.). Hz. Ali (r.a.) ve diğer üç halife (Allah'ın selamı onların üzerine olsun) bu konuda ileride idiler. Yüce Allah'ın katından yeryüzüne indirilmiş meleklerden de öteydiler. Hakk'a ve Resul'üne (s.a.s.) derin bir aşkla, teslimiyet ile bağlılardı ki gözleri, kalpleri ve diğer bütün uzuvları Allah ve Resul'den (s.a.s.) başka bir şey bilmezdi. Sahabe Efendilerimiz (r.anhüm ecmain) şüphesiz mütevekkillerdi. Hz. Ali (r.a.) ilmin babası ve Efendimiz'e (s.a.s.) her konuda Hz. Ebubekir (r.a.) gibi yoldaş idi. Allah Resulü (s.a.s.), Hz. Ali'ye (r.a.) ilmin hakikat kapılarını fethettirmişti. Bu vesileyle Yüce Allah Hz. Ali Efendimiz'e (r.a.), ümmetin kıyamete kadar devam edecek ilim halkasını bahşetmiştir. Bu ilim halkalarının aşk ile onlara bağlı olan bir parçası da Rabia'tül Adeviyye'nin halkasıydı.

Rabb'imizin katındaki ilimler öyle yüce, öyle şerefli ki ancak hakkıyla taşıyabilenlere bu güzellikler müjdelenir. Yüce Allah, her kulunun o şereflere nail olmasını ister. Ancak bu kulun da tercih meselesidir. Allah bizleri her vakit tercih ederken bizim tercihlerimiz bu şerefliyi arttırır ya da hafızanallah azaltır. Bu sebeple Efendimiz (s.a.s.) Hz. Ali'ye (r.a.): **"Ya Ali! İlmin ilerisi olan marifetullah makamı noktasında her insana ısrarcı olma. O ilimleri Rabbi'n kulları arasından seçtiklerine bahşeder. O seçilenler Sana gönderilir."** buyurmuştur. Kul, kendisini Rabb'ine adamayı her hâlinde niyetine alırsa, kendisinde tek Hâkim'in Rabb'i olduğuna tevekkül ederse, Rabb'i de yolunu marifet ile taçlandırmak için onu seçer, alır ve Kendisine yönlendirir. Her gönderilen yol, rüya, şahıs, olay, mekân boşuna değildir. Yeter ki nefis ile değil kalb ile öpülsün, kabul edilsin. Rabb'im her zamanı, mekânı ayarlayan ve kulunu istedi hakikatlerle buluşturandır. Hakikatlerinden

ayırmasın. Kendi katındaki ledün ilimlerine bizleri layık görsün ve O'nun istediği şekilde bizleri muhafaza eylesin. Âmin.

BAYEZİD-I BİSTAMÎ HAZRETLERİ: *Rabb'imın selamı, rahmeti, katındaki ilim deryaları, ilim yolunda hakkıyla nefsi ile mücadele eden aşk erenlerinin ve bütün insanlığın üzerine daim olsun. Âmin.*

Hikmet dilinin Hz. Süleyman (a.s.) üzerindeki özellikleri bambaşkaydı. Peygamberlerde aşkın dili vahiy ile gerçekleştiği için bu temel farklılıklardan biridir. Yüce Allah, peygamberlerinden sonra evliyaullâhına bunu ilham ile bahşetmiştir. Hz. Süleyman'a (a.s.) bahşedilen zenginliğin içerisinde O (a.s.) Rabb'ini anmaktan hiçbir zaman ayrı kalmamış zenginliğin içerisinde sürekli tefekkür etmiştir. Hz. Süleyman (a.s.) kendisinden çok uzakta olan karıncaların konuşmalarını; atomdan, havadaki moleküllere, var olan her canlıya kadar onların Rabb'ine olan zikirlerini duymuş. Bu sebeple sürekli Yüce Allah ile aşk sarhoşluğu yaşamış. Onun terbiye edicisi, mürşidi Rabb'i imiş. Hz. Süleyman'ın (a.s.) bilinmeyen çok fazla kitabı vardır. Bu kitaplar bulunursa ledün ilmi ile ilgili özel sırlar ortaya çıkacaktır. Hakk'ın izniyle gerçek mürşidler, Hz. Süleyman'dan (a.s.) bu sırların derslerini düzenli şekilde almaktadırlar. Kâinatta bu düzen olmasa, hikmet dili nasıl çözülür? Hz. Süleyman'dan (a.s.) da önce hikmet dili için devam eden seyr-i sülûkler, ruhani yol ile Hz. İsa (a.s.- ruhullâh) ve Hz. Musa (a.s.-kelîmullâh) ile olmuştur. Üveysî olan dervişleri bu seyr-i sülûkler ile yetiştirip, Hz. Süleyman'a (a.s.) teslim ederlermiş. Sonrasında, Hz. İbrahim (a.s.-hâfîlullâh) ve Efendimiz (s.a.s.-Makam-ı Mahmud) ile sülûkte, Rabb'ini hakkıyla bilme dersleri devam ettirilmiştir. Yüce Allah, Efendimiz'e (s.a.s.) ve ümmetine, hiçbir ümmete nasip etmediği hayır ve hikmetleri nasip etmiştir. Hz. Süleyman'daki (a.s.) hikmet dilinin sırlarının kaynağı da her varlığın hakikatine vesile olan Allah Resûl'üdür (s.a.s.).

Hz. Süleyman (a.s.) ile yapılan hikmet dilinin dersleri ağırdır. O derslere sülûk etmek dervişi'nin yıllarını alır. Bu hikmetler dervişe ileriki-tekâmül yaşlarında daha iyi yerleşir. Hikmet dilinin çözülmesi her dervişte farklı; mürşid, zaman, mekân ve olaylarda yaşanır. Özellikle üveysî olanlarda çok daha farklıdır. Derviş Rabb'i ile olan; nefis tezkiyesi, kalb tasfiyesi, ruh tecliyesi makamlarındaki sülûklerini aşk ve iştîyak ile arttırsa daha kısa zamanda bahsedilen menzillere varır. Dünyada manevi yolda olan, Rabb'ine kavuştuktan sonra da yoluna devam eder. Sülûk, manevi âleme taşınır. Bu dersler aksamadan devam eder. Yol uzundur, ama Yüce Allah ile kolaydır ki, hepimize bu yolları hakkıyla, hayırlarla nasip eylesin. Âmin.

Hz. Süleyman (a.s.), kâinattaki varlıklara hikmet dilinin derslerini öğretirmiş. Zikirlerinin artmasına vesile olmuştur. Çünkü öğretilen bu sırlar insanı kul makamından çıkarır, aşk makamında manevi yükselişe geçirir. Hz. Süleyman (a.s.) sarayında bir var olur bir yok olmuştur. Rabb'i ile yaşadığı makamlar O'nu (a.s.) bedenlen yok eder, O'na (a.s.) Mîraç yaşatmıştır. Sonra dünyadaki vazifesinden dolayı Rabb'i O'nu (a.s.), saraya geri gönderirmiş. Bazen beden yerinde durur, ruh gider. Bazen ikisi de, Rabb ile buluşma meclisine gider. Yüce Allah hakkıyla bilenlerden, erenlerden eylesin. Bunlar sırlardır evlat. İyi tutasın, sahip olasın inşallah. Vesselam...

MUHYİDDİN İBN-İ ARABÎ HAZRETLERİ: *Rabb'imın selamı, bu hikmetleri okuyanların üzerine daim olsun. Âmin, âmin, âmin.*

Zaman zordur evladım. Her zamanın kendisine has zorlukları ve bu zorluklar karşısında Rabb'inin daim gönderdiği kolaylıkları vardır. Kul bu kolaylıklar için Rabb'inden sürekli yardım dilemelidir. Kul kendi çerçevesinde kalmamalı ve Rabb'inin hikmet güzelliklerine karşı kendisini kapatmamalıdır. Âlem içre âlemlerde ne hakikatler vardır. O hakikatlere erişmek için sürekli acziyetle iştîyak duymak gerekir. Bu da farkında olarak yaşamadan kaynaklanır. Bu güzelliklerin menbalarından birisi de, hikmet dilidir. Konuşulan gündelik dil dışında, bilinmeyen, sırlı gönül dili.

Hikmet dili; Hakk'ın rızasının olmadığı kavramların yer almadığı, Hakk'ın peygamberlerden sonra evliyaullâha bahşettiği en güzel ikramlarından. Fark ettirene çok şükür. Derviş, Rabb'inin fark ettirdiği bu güzel hikmetler için hayatı boyunca sürekli çabalar. Aşk zordur ve aşk makamında durabilmek için sürekli yanmak gerekir. Ne kadar çok yanarsan o kadar çok aşk yolunun menzilleri istikamet ile aşılr. Bu güzellikleri nasip eden Rabb'imizdir. Kul kendi acziyeti ile dahi olsa bunlara nail olamaz. Derviş, hikmet dilinin sırlarında ilerledikçe Rabb'e olan aşkını ve hayranlığını artırır.

“Rabb'im Sana olan hayranlığımı arttır. Âmin.”

Derviş için yolculuğunda dokuz sayısına kadar bu anlatılanları bulma, keşfetme mücadelesi, bulduktan sonra teslim olma mücadelesi, sonrasında bu güzelliklere karşı dervişin istidadı ölçülür. Teslimiyet ve aşka göre hikmet dilinin zemini oluşturulur ve dokuz sayısına kadar manevi yetiştirme başlanır. Bedeni, ruhu dokuz sayısı ile buluşur. Rüyalarında gördüğü semboller dokuz sayısı ile pekiştirilerek dervişin sırları fehmeye kabiliyeti artırılır. Sonraki aşamalarda on bir sayısı, iki de bir olma anlamı ile ledün dili ortaya çıkar. Bu dilin kaynağı da muhabbetullahtır. İki basamaklı sayıya geçiş ile manevi tezahürler çok yönlü açılmaya başlamış olur. Tezahürlerden simgeler, kavramlar sayılar ortaya çıkar, derviş bunları görür. Tezahürlerin anlaşılması için hikmet dilinin yerleşmesi ve ilerlemesi gerekir. Rabb'inin ilhamları çok geniştir. Derviş okyanustaki damladır. Zamanla Hak ile okyanus hâline gelir. Derviş acziyetinin bilinci ile sürekli hayranlık hâlinde daha da ilerisi için Rabb'inden her hâlini Kendisi ile hâllendirmesi için himmet istemelidir. Hikmet dilinin yerleşmesi bu aktarılan hâllerin vuku bulması için derviş, mürşidinin izni ile belirli sürede hâlvat hâlinde fetihe, dirilişe hazırlanır. Güzelliklerle donatılmış her âlemin farkına varabilmek için nefsini tezkiye, ruhunu tecliyeye ile meşgul eder. Rabb'im her daim farkında olanlardan eylesin.

Yüce Allah sonrasında, katındaki güzelliklerle yetiştirdiği dervişini insanların içine göndererek yeryüzünün ondan istifadesini sağlar. Derviş hikmet dilinin güzelliklerini halkın anlayacağı şekilde anlatır. Aşk ehlini, hikmet dilinin sahiplerini az insan anlar. Derviş konuşması gereken yere kadar konuşur. Fazla kelama gerek yoktur. Hikmet dili çok hassas terazide tartıldığı için Hakk'tan, mürşidinden izinsiz anlatmak derviş sıkıntıya sokar. Bu yüzden derviş uyarılır, susması gerekir.

Yüce Allah kulunu kolay olana yönlendirendir. Rabb'imiz hakkıyla bu hikmetleri yerleştirdiği kullarından eylesin ki, geriye dönenlerden olmayasın, hafîzanallâh. Bu hikmetlerin bedene, özellikle kalbe yerleşmesi çok önemlidir. Hikmet dilinin aslı, kalbde tecelli bulmasıdır. Bu tecelli için Yüce Allah dervişin kalbini sürekli kendisi dışındaki her varlıktan temizler. Ancak kul utanmadan kalbini sürekli dünyalıklarla doldurmaya devam eder. Hak yine temizler, yine temizler. Hassas terazi şimdi anlaşılıyor mu? Bu yolda bazen bir yanlış bakma, bazen bir öfke, bir sabırsızlık derviş geriletir. Mürşidi onu hemen uyarır. Çünkü hikmet diline zarar gelmemelidir. Derviş vazifelidir. Nefsinin arzu ve isteklerine göre hareket edemez. Nefsinden dolayı bu güzellik hikmetlerinin kendisi ve nesli adına devamlılığına da engel olmamalıdır. Rabb'im hiçbir zaman engel olanlardan eylesin. Vesselam...

Bâb – 4: Tecelliyat Kapısı

HASAN BASRÎ HAZRETLERİ: *Rabb'imın selamı, rahmeti, bereketi bütün kullarının hususiyle de aşk ehlinin üzerine olsun. Âmin.*

Nedir sırlar? Nedir hikmet dili? Dünyanın içerisindeki her varlıktan daha kıymetli hazinelerdir. Dünya hayatında onların kıyasları yoktur, olamaz da. Bu yüzden hikmet dilinin kendisinde açıldığı kul, her daim dikkatli olmalı ve dünyalık adına nasibini, onu hayatta iktifa edebilecek kadarına bakarak dünyadan uzak durmalıdır. Dünya ile hikmet dilinin sırları birlikte gitmez. Çünkü dünya her daim kula; rehaveti, azgınlığı, kolaylığı seçtirir. Hz. Ali Efendimiz (r.a.) ne güzel buyurmuştur: “*Kul bu dünyadan geçsin. Ancak bu geçme hakkıyla olsun ki, Rabb'i ile muhabbetullah yamaçlarında hem-dem olsun. Rabb'in kalben hakkıyla anılması, sır ile bilinmesi, tanınması, ahfa ile birlenmesi ve artık ölmeden evvel ölüünüz kaidesi ile nefisleri terbiye edip, fenâda bekâ bulma hâli ile olmalıdır. Olmalıdır ki, gerçekten muhabbetullah bilinsin. Yoksa dünya hayatı boşuna yaşanmış olur.*”

Bu anlattıklarım zordur sanmayasın can. Sen yeter ki istemesini bilesin. İstemeyi Rabia'tül Adeviyye Hazretleri'nin yakarışlarından öğren. O'nun geceleri 'aşk aşk' inleyişlerinden mahlûkatın sükûta geçip O'nun aşkına şهادet etmelerinden öğren. Tek Var ile varlanma şuuru ile başka varlıklardan soyunmasını, takvü'l takva esrarını libas olarak giyinmesini keşfet! Keşfet ki, O seni kucaklasın. Kalbini sıvazlasın ve sana himmet etsin. O zaman yollar kolay aşılar evlat!

Onlar bu kaideler ile hiçbir an-ı daim boş durmamışlardır. Dünyayı hiçbir zaman Rabb'leri ile olan yakınlıklarına katmadılar. Tasavvuf yolunun dünya ile dünya için kesişmesi düşünülemez. Dünyada Rabb'in için yapman gerekli olan vazifelerini yapacaksın. Sadece Rabb'in için nefisini sürekli tezkiye ederek sırlarını muhafaza etmesi için duada daimleşeceksin. Dünyada katlanılması gerekenlere sadece O'nun için katlanacaksın. O da sana: “Gel kulum benim. Sen sadece Benim için insanlardan gelen cezalara sabrettin. Ben de seni Kendi'me daha yakın hâle getireceğim.” Davetini kalbine tecelli ettirir. Eğer kul bu davete cevap verirse, Rabb'i kulunu yakîne alır, sonra daha da yakîne alır, sonra yakînin de yakînine derken, muhabbetullah ile kul Allah'tan başkasını sadece Allah için görür. Sıra sıra bütün uzuvlar ile birlikte dil de hikmet diline açılır. O ki ne güzel hâldir. Sizleri o hâle alıştırmak, erişmenize vesile olmak isteriz. Vesselam..

BAYEZİD-I BİSTAMÎ HAZRETLERİ: *Rabb'imın selamı, rahmetleri, katındaki bilinmeyi istemek ile var ettiği çeşitli varlıkları adedince hikmetleri bütün insanlığın, hususan kıyamete kadar Rabb'imi Rabb'im ile bilme mücâhededinde olanların üzerine daim-baki olsun.*

H. Musa (a.s.), H. Harun (a.s.), H. Yuşa (a.s.) Peygamberlerin ledün ilmi ile ilgili hikmetlerinden bu bâbda hissedar olalım.

H. Musa'nın (a.s.) Rabb'i ile Tur-u Sina'da konuşması kelimullâh vasfının, O'nda (a.s.) bu vahyin tezahürü ile birlikte hikmet dilinin tezahürüdür. Vahiy ile birlikte vahyin parıltıları olan hikmet dili H. Musa (a.s.) da, kelimullâh olarak yansıdı. Rabb'i O'na (a.s.), Firavun karşısında büyük yetenekler bahşetmişti. İsrailoğulları zor bir toplumdu ve H. Musa'yı (a.s.) inanç, ibadet ve birçok noktada zorluyorlardı. H. Musa'nın (a.s.) dili peltek idi. Yüce Allah O'na (a.s.) iki yardımcı H. Harun (a.s.) ve H. Yuşa'yı gönderdi. H. Musa (a.s.) ikisini de yetiştirdi. Yüce Allah kullarını kâinatta mürşidsiz bırakmadı. H. Harun'dan (a.s.) sonra boşluk olmaması için H. Yuşa (a.s.) da yetiştiriliyordu. H. Yuşa Peygamber Hızır'm (a.s.) rahle-i tedrisindeydi ve uzun zaman bu rahlede yetişti. Hikmet dilini aşk ile çok ileri yerlere Rabb'inin izniyle taşıdı. H. Yuşa Peygamber de fasihi, firasetliydi. H. Yuşa (a.s.) maddi fetihler yaptığı için O'nda (a.s.) fetih sırları vardır. Sarı Saltık Hazretleri, Fatih Sultan Mehmed Hazretleri de O'nun (a.s.) ruhaniyetiyle görüşürdü.

Bu makamlar evliyaullâhın yaşadığı makamlar gibi değildir. Peygamberlerin makamları daha farklıdır. Ancak Allah Resülü'nün (s.a.s.) buyurduğu gibi: "Ümmetimden birçok evliyaullâh İsrailoğullarının peygamberleri gibidir." Müjdesi ile Allah evliyalı makam noktasında üst seviyelere, peygamberlerle görüşme, onlardan sürekli ders alma, daha da ilerisine geçme iznini bahşetmiştir. Bu Allah'ın iznidir ve dilediğine bunları bahşeder.

H. Musa (a.s.) H. Harun'a (a.s.) hakikat sırlarını dağlarda anlatırdı. Bu sırlarla dağlar taşlar cuşa gelerek birlikte Rabb'lerini zikrederlermiş. Hakikat sırlarının Hakk'tan gelmesi hasebiyle varlıklarının ağırlığı, H. Musa'da (a.s.) hayret ile şaşkınlığa, bu da dilinde peltekliğe sebebiyet verirmiş.

Rabb'im o sırların hakikatlerini sizlere de inşallah açsın. Bu yolda yürüyen sâlikler H. Musa (a.s.) ile de manevi olarak görüşürler ve O'ndan (a.s.) kelimullâh olan aşk dilinin derslerini almaya çalışırlar ki dilleri, sadırları çözülsün, her daim aşk ile konuşsunlar.

Kelimullâh makamı, ruhullâh makamı, safiyullâh makamı, halilullâh makamı... Her bir peygamberin farklı makamı vardır ve her sâlik meşrebine göre bu makamlardan istifade eder. Rabb'imın selamı himmeti üzerinize ola.

MUHYİDDİN İBN-İ ARABÎ HAZRETLERİ: *Rabb'imın hakikat cevherleri, katındaki varlık mertebelerinin hikmetleri Allah Resul'ünün (s.a.s.), Ashabının, Ehl-i Beyti'nin (r.a.ecmain) yüzü suyu hürmetine daima üzerinize olsun. Aşk olsun, nur oldun. İlla hû...*

Hikmet dilinin sırları zaman, sabır ve aşk ile açılmaya başlar ve derviş açılan hakikatler ile Rabb'inin güzelliklerini hayranlıkla izler. Mürşidi dervişinin belirli yaşa, istikametine kadar yetişmesini düzenler. Derviş bu yetişme süresinde evliyalarla manevi âlemlerde buluşur, onlardan emanetler alır. Belirli makama gelen derviş -bu sayılardan dokuzu da geçmeyi ifade eder- peygamberler ile görüşür ve onlardan manevi hikmet dilinin sırlarını ve araçlarını almaya başlar. Evliya ile görüşmeler de devam eder. Özellikle Rabb'e yakınlığın artması ile peygamberler ve sahabeler ile birliktelik artar. Amaç, derviş bu dünyada dünya amaçlı yaşamaktan koparmak ve yaratılışının özünde kalmasını muhafaza etmektir. Bu sebeple mürşidi onu nefis muhasebesi konusunda iyice terbiye eder.

Dervişin zamanla omuzundaki yükleri artar ve muhabbetullahı doğru aşkla koşturur. Hakk'a hayranlık arttıkça daim Hak ile olmak ister ama muhabbetullahı giden yollar dikenler ile örülüdür. Daha dikkatli yürümek gerekir ki, hikmet dili de bunu gerektirir.

Derviş bu yoldan sonra terk ettiği alışkanlıklarına dönemez. Sevgilisi olan Rabb'ini üzme endişesi ile daha çok titrer ve sürekli '**Rabb'im! Yârim, yarenim, elim, kolum, gözüm ol ki nefsim uymayayım.**' diye yalvarmalıdır. Rabb'imiz her şeyde olduğu gibi burada da çok cömerttir. Kuluna manevi güzellikleri sürekli bahşeder. O vermekte geri değildir ama derviş aldıklarını muhafazada Rabb'inden daha çok yardım istemelidir. Bu yolda heybenin doluluğundan öte heybede var olanları bedende-ruhta baki şekilde diriltmek ve bunları istikamet ile tutabilmektir. Devamı zamanı gelince bahşedilir.

Musab bin Umeyr Hazretleri'ni düşün! Rabb'i O'na yedi ayet ile neler bahşetti? Kızım bu yolda aşk ile yürünür. Akıl belirli yere kadar vardır. Akıl yöntemleri ile hikmet dilini nasıl anlatabilirsin? Gönül dilini maddi kavramlarla nasıl açıklayabilirsin ki? Hikmet dilini iyice anlayabilmek için muhafazanı sıkı tutmalısın. Dünyaya bakarken dünya niyeti ile bakmayacaksın. Sürekli zamanın, mekânın zahîrinden batınına yolculuk edeceksin. Her daim farklı âlemlerde olmaya şartlanacaksın. Zamanla bu da inşallah olacak. Derviş olarak bunları iyice anlamalısın ki, diğer makamlarda zorlanmayasın. Tefekkür et evladım.

Dervişin Hak için nefsi ile girdiği büyük cihattaki bu makamlara nefsinin, şeytanın girmemesi için gelen ilham ünslerini Kur'ân ve sünnet ayarına göre değerlendirmelidir. Bu ayarı bedenine, ruhuna yerleştirmesi gerekir. Rabb'im kolay kılsın, her daim rızası istikametine çevirsin. Âmin.

Yüce Allah, Hz. Ali'ye (r.a.) hikmet dilinin farklı özelliklerini bahşetmişti. Efendimiz (s.a.s.) O'nun (r.a.) için, 'İlmin kapısı' teşbihinde bulunmuştu. Hz. Ali Efendimiz çok sadık ve teslimdi. Yazdığı beyitleri Divan oluşturulacak kadardır. Hz. Ali (r.a.) bu aşk dilinin güzelliklerini Hasan Basrî Hazretleri'ne aktardı. İlmi aktardığı farklı kişiler de olmuştur. Selman bin Farisî Hazretleri de bunlardan birisidir ki, özellikle zikir konusunda onların sırları fazladır. Hz. Ali, Hasan Basrî Hazretleri ile derin hakikatlere girmiştir. Bu ilimlerin halka aktarımı ile ilgili izin verilen kısmı ile halka irşad etmiştir. Hz. Ali'nin (r.a.) Rabb'ine kavuşmasından sonra ruhunun Hasan Basrî Hazretleri'ne tevessülü ile dersleri devam etmiştir. Abdülkadir Geylani Hazretleri, Muhyiddin İbn-i Arabî Hazretleri de, Hasan Basrî Hazretleri'nden dersler almıştır.

Hz. Ali (r.a.) Hasan Basrî Hazretleri'ne muhabbetullâhın ileri safhalarını aktardı. Bu aktarımın hikmet kaideleri ihtiyaca göre kimi zaman bu dünya âleminde kimi zaman da uhrevi âlemlerde oldu. Muhabbetullahın bu manaları Hasan Basrî Hazretleri'nin kalbini yaktı geçti. Bu makamlardan birisi; Rabb'in varlığının insanı kuşatmasıydı. La Mevcude illâ hû sırrıydı.

Hz. Ali bu zikri dönerek çekerdi. Kalbinin diğer odacıklarına '*hû zikrini*' indirerek yer ve gök arası gezinirdi. Onların çektiği '*hû zikirleri*' ile yeryüzündeki belalar yok edilirdi. Çok şükür. Kıyamete kadar bu '*hû zikirleri*' ile kâinat neşv ü nema bulmaya daim devam edecektir. Bu hikmetleri okuyanlar muhabbetullâhın demine varsınlar ve inşallah salih zürriyetlerini de istifade ettirsinler. Bu halka oldukça Allah kıyameti kopartmayacak inşallah. Çünkü bu aşktır, Tek karşılığı Rabb'dir. Bu zaman ile anlaşılır.

Hz. Ali'nin (r.a.) öğrettiği sırlar Allah Resülü'ndendir (s.a.s.). Aşk dilinin mebdinden, menbaındandır. Bu yüzden Hz. Ali (r.a.) olmak zor, Ali vasfını taşıyabilmek oldukça ağırdır. Rabb'im çok şükür kolay kılmıştır. Hz. Aliler olacak ki, nesiller devam etsin, Hz. Zeynelabidinler gelsin inşallah.

Bâb – 5: Hayret Kapısı

HASAN BASRÎ HAZRETLERİ: *Rabb'imın Es-Selam isminin hakikatleri ile birlikte bilinen-bilinmeyen esmaları, katındaki hikmet cevherleri, var ettiği bilinen-bilinmeyen her türlü varlıkları adedince Efendimizin (s.a.s.), diğer bütün peygamberlerin (a.s.), Âl-i Beytin, Ashab-ı Güzininin (r.a.ecmain), tabiin, tebe-i tabiinin (rahimehullah) üzerine selam olsun, aşk olsun, nur üstüne nur olsun. Daim hû...*

Tasavvufî eser okumaları derviş i lerletir. Efendimiz'den (s.a.s.) kıyamete kadarki zaman diliminde Allah'ı marifet ile anan ilim meclisleri, eserleri var olacaktır. Önemli olan husus derviş in, yüzyıllarca farklı diyarlarda yer edinmiş marifet meclislerinin örneklerini yaşadığı çağdaki insanlığa aktarabilmesini bilmesidir. Bu tasavvuf meclisleri var oldukları zamanın okullarıdır. İnsanı Yaratıcısı, yaratılış gayesi ile buluşturup yeniden diriliş ine vesile olmaktır. Bunlardan birisi de Rabia'tül Adeviyye okuludur ve bu okuldan nice aşk erenleri yetişmiştir. Rabia Hazretleri'ni dünyanın varlıkları adına, dünya kokusu ile anlamak zordur. Varlığından geçer isen onun aşk eksenine girersin ve O, sende açılmaya başlar. Her bir derviş meşrebine göre bu ve diğer okullarda kendisinde var olan cevherleri bilme, bulma ve olma gayreti ile yeniden farklı metodlarla inşa edilir. Derviş bu inşayı kalbine indirebilmek için nefsi ile mücadele vermelidir. Hakikatler ağır mevzuları içerir ve her bir hakikat batınıyla anlaşılırsa sırlara kapılar açılır. Bu sırlar dünya perdesinden kurtulmak ile açılır. Yüce Allah her 'ol emri'ndeki hikmetlerini istekli olan müridin düşünmesi için gönderir. Tefekkür eden derviş zamanla bu parçaları birleştirerek dilinden inci taneleri gibi hikmet dilini döker. Derviş bu hakikatleri kendisi için değil, insanlığın Rabb ile buluşması için bulur, gönüllere vesile olur.

Tasavvuf yolunda 'ben' diye bir kelime yoktur. Her hâlde, makamda benliğinden ayrılma vardır ki acizyeti son dereceye kadar kabuldür bu, Rabb'inin tezahürleri ortaya çıksın. İnsanoğlu sınırlıdır. Rabb'inin ona tecellisi ile sınırlar ortadan kalkar.

H. Ali (r.a.) der ki: "Ey insanoğlu! Sende hiçbir varlığa verilmemiş Rabb'inin parçası ve sırları vardır. Bu sırları bulmaya başladığın zaman melekler ötesine geçebilirsin. Sen de melekler gibi Rabb'in ile sürekli günahsız, mekânsız, zamansız kalabilirsin. Ama Rabb'in sana et-kemik giydirek seni bu dünya için vazifelendirdi. Sen, sadece O istediği için masivada var oldun. O'nu kevnü cami olarak tecelli ettirdiğin için insan adı aldın. Bu yüzden sırlar için yüreğini her daim aşka, muhabbete açık tut. O zaman Rabb'inin güzel hikmetlerine vakıf olmaya başlarsın. İstikamet için bir günün diğer gününe uymasın. Tasavvufî yolculuğun için senden bu istenir. Bunun için de her işte senin için örnek olan Allah Resülü'n (s.a.s.) her gün bambaşka olarak seni nurlandırır. Çünkü O, (s.a.s.) nurdan hüzmeler şeklinde her gün farklı hakikatleri anlatırdı. İnsanlık O'na (s.a.s.) hayrandı, âşıktı. Kimse O'ndan (s.a.s.) ayrılmak istemezdi. Ama O (s.a.s.) her varlığı zamanına, mekânına göre dengesine oturturdu."

Bu ifadeler çok önemlidir. Efendimiz (s.a.s.) Rabb'ile ne sırlar yaşardı da, kimselere söylemezdi. Denge insanıydı. Rabb'im bizleri de onlara hakiki talebe eylesin. Dünyaya sırtımızı dönenlerden eylesin. Rabb'inin sırlarına gerçekten vakıf olmak istiyorsan her işini O'na teslim et; dünya kalbinde, bedeninde yer edinmesin. Derviş in yolunu kesen, yarı yolda kalmasına sebep veren her ne ise onun dünya-ahiret için hiçbir önemi yoktur. Bu ifadeler hikmet dilidir kızım. İnsanların ifadeleri bu hakikatlerin yerini tutmaz. Bunlar kalbin ufukları, yamaçlarıdır, rahmanidir. Rabb'im deryalarına vardırın, aşk şarablarını içirsin. Vesselam...

BAYEZİD-I BİSTAMÎ HAZRETLERİ: *Rabb'imın selamı, rahmeti, var ettiği türlü özleri, cevherleri, adedince Efendimiz'e (s.a.s.), diğer bütün peygamberlere (a.s.), Âl-i Beyte, Ashab-ı Güzine (r.a.ecmain), tabiuna, tebe-i tabiuna (rahimehullah) selam olsun, aşk olsun. Bu yazılan harflerin hikmetleri ile aşk ehli boyansın. Aşk ehli her cihetten daim Hak ile var olsun. An-ı daimde Hak ile yok olanlardan olsun. Âmin, âmin, âmin.*

Hakikatlerin güzellikleri ile haşır neşir olmak imanın kuvvetini sabitleştirir. Rabb'i hakikat nazarıyla görebilmenin vesileleri bu hakikat sırlarıdır.

Bu ledün ilminden dünya nasibi adına izin verilen kısımları dervişin dilinden dökülür, bu hikmet dilidir. Bu öyle güzel bir dildir ki, yüreği muhabbetullah aşkı ile okyanus gibi derin, geniş şekilde yakar. O okyanusun diğer muhabbet gönüllere akması hikmet dili vesilesi ile olur. Nuranî-zulmanî perdeler aşıldıkça hakikatler ortaya çıkar. İnsan hayatı boyunca kulluğunun sırlarına vakıf olabilmek için, kendisini fethedebilmek için yaşar. Kulu tek hoşnut eden Rabb'i ile olmaktır. Başka hiçbir şey onu Rabb'i kadar mutlu etmez. İnsan Rabb'i dışındaki her varlık ile geçici mutluluklar ile tamamlandığını hisseder. Geçici heveslerde kalır. Ama bir yanı sürekli eksiktir. Düşünen insan bu yüzden sürekli arayış içerisinde. Rabb'in ile an-ı daimde sürekli var olduğunun bilincini yaşayabilen insan arayışını bulmuş demektir. Bundan sonra ey derviş! An-ı daimde Hakk'ın varlığının bilinci ile varlığını taçlandır! Muhabbetullahı her daim yaşa, istikamet ile devam et. Bunun ile yan, yandığın aşkının nağmeleri hikmet dilini inkişaf ettirsin. Ol emriyle her an neşv ü nemalan ve kalbin kelimullâh- ruhullâh- halilullâh ve Muhammedilik neşesine erişsin. Bu güzellikler dünyadaki hiçbir şeye benzemez. Rabb'inin değer verdiği nesneler bunlardır. Bunların yüzü suyu hürmetine dünya vazifesine devam eder. Bu dersler devam etmezse Rabb'im yeryüzünde hakkıyla anılmaz. Rabb hakkıyla sevilenleri tarafından sürekli anılır. Yüce Allah bizleri de bu meclislerden ayırmasın. Bilincinde, hakikatin özünde eylesin. Eksiksiz verilen güzelliklerin hakkını verebilmemiz için bize yardım etsin her daim. Âmin...

MUHYİDDİN İBN-İ ARABÎ HAZRETLERİ: *Rabb'imın selamı, rahmet kaynakları, bilinmeyen esmaları, varlıkları adedince, Efendimiz'e (s.a.s.), diğer bütün peygamberlere (a.s.), Âl-i Beyte, Ashab-ı Güzine (r.a.ecmain), tabîna, tebe-i tabîna (rahimehullah) selam olsun. Ya Rabb'i! Bizi, zürriyetimizi Sana âşık eyle. Sen'in sıbgatullah boyan ile her azamızı nurlandır. Âmin, âmin, âmin.*

Okuduğun bilgilerin yolu her daim aşka çıkmaktadır. Aşk öğrenme, bilme ve yaşama ile hikmet dilinin vasıfları ortaya çıkar. Aşk olmasa şu yalan dünyada insan neye tahammül edebilirdi? Sabır ve aşk bu yollara nakış nakış işlenir. Bu işlemede hiçbir aksama olmaz. Kul yeter ki acziyetiyle sürekli Rabb'inden yardım istesin ve Hakk'ın yolundan ayrılmasın.

Rabb'e hayranlık arttıkça azaların Rabb'ini marifet ile bilmesi şuuru ile aşkın ateşi de artar. Bu dertlinin işidir. Yanmadan yakamazsın, susmadan ötemezsin. Sen susacaksın k Rabb'in hikmet dilini sen de açsın, insanlığa inkişaf ettirsin. Yoksa yollar birleşmez. Dervişte bu hakikatlerin vuku bulması için insanlardan uzak durmayı tercih etmelidir. İnsanlar ile bulunduğu vakit Rabb'i ile sürekli demlenmelidir. Sabırla, şükürle, zikirle yoluna devam etmeli, Rabb'inden yana sürekli ümitli olmalıdır.

Bu yolculukta Rabb'inin her bir ismi dervişin kandili olacaktır. Yüce Allah'ın esmaları özellikle kalbin sır ile ilgili kısımlarını fehm ettirir ve kalbin yarenlerini genişletir, diriltir. Hakk'ın yeni latifelerine açılmadır. Şimdi Rabb'inin sende tecelli ettirdiği isimlerini çözme ve yolda bu isimler ile yürüme vaktidir. Rabb'im hakkıyla nasip etsin, hikmetleri göstere, yaşatsın ve baki kılsın inşallah. Âmin.

Tasavvuf kavramları ve muhtevaları öğrenilip yaşanıldıkça dervişin yaşadığı âlemler, fetihler değişir, yanmadan pişmeye geçişler başlar. Bu anlatılanlar batın içre batınlar ile katman katmandır. Bu ilerlemenin istikamet ile devamlılığı için dünyada yaşadığın olaylara, insanlara, zamana, mekâna takılmadan hakikatte sabitleşmek gerektir. Dünyalıklara takılmak dervişin algılarını kapatır. Dünyada yaşarken varlıkları hikmet dili için vesile olarak gör, görünenin arka planını bulmak için tefekkür et. Her varlıkta mesaj vardır, unutma. Yaşadığın her hâle eyvallah ile sabır ve teslimiyet göster, Hz. Meryemler gibi. O zaman Rabbim sen de hikmet dili olarak tecelli eder. Sen konuşmassın, Hak sende

konusur. Yürekler için gerekli olanı az ve men-baından akıtır. Kendini bir varlığa, kalıba koymamayı bu yolda çok iyi kavra ki tökezlemeyesin. Tecelliler o zaman daha hızlı akacaktır inşallah. Zikirlerini, rabitalarını yaparken dünyadan daha arınmış, Hakk'a teslim vaziyette yapmaya çalış. Yüce Allah zikirlerini kalbe ve yoldaşlarına indirsın, sadrınla, fuadınla, yarenleri ile hakikatleri öptürsün.

Unutma evlat! Dünya kokusu neyin içine girerse onu kokutur. Kokuyu aldığın zaman aşk tövbesi ile hemen Rabb'ine sığın evlat! Yüce Allah her daim her kaim korusun, muhafazalarınızı arttırsın.

Dervişin dili olan hikmet dilinin sırları sürekli yenilenerek ilerler. Rabb'inin ilmi her an farklı bir iş-oluş hâlidir. Bu kevn ü fesadlar zahîr âlemler ile birlikte batın âlemlerde kalp, sır, ruh, ahfa, hafî de de vücud bulur. Bu varlıkların mükâşefesi, muayenesi ve müşâhedesi inkişaf eder. Dervişin bu varlıklarla her anı farklılaşmaya başlar. Yüce Allah kalbi aşk kavramı ile mütenevvi donanımla yaratmıştır ki her yaratılan varlığın ayn'ına (öz) aşkı yerleştirmiştir ve aşkın da her varlıkta özüyle birleşmesini, Kendisine dönmesini istemiştir. Aşkı artan dervişin nefsi ile mücadelesi de arttığı için varidleri değişir ve derviş nefsin türlü hilelerine karşı korunaklı hale gelir. Dervişin istidatları bu dönemde yerleşir. Hikmet dili dervişte bazen bir anda açılır, bazen bir müddet hiç açılmaz. Derviş o müddette büyük fetihleri ve makamları avlamak için hazırlanıyordur. Rabb'inin katındaki makamların her biri derviş için avdır. Bu makamlar uzun bir yolculuğu gerektirir. Ancak Hak katında zamanın önemi yoktur. Zamanı döndüren, çeviren, ol deyince nice kudretler ile var eden O'dur. Derviş de ölmeden evvel ölme hakikatine kavuşturacak ve Kendisine yakın makamlarla taçlandırarak elbette yine O'dur. Sen varlığında Rabb'ini, Resul'ünü (s.a.s.), mürşidini ve aşk erenlerini varlığın olarak bil ve arkana dönmeden sadece ileri doğru yürü evladım. Yüce Allah Kendisi için huşu dolu kalbi, azaları bahşedecek olandır. Rabb'inden Kendi katındaki sanise zamanı değerine tekabül eden zamanına O'ndan uzak kalmamayı iste. Dünya telaşesinden sıyrıl ve Rabb'inin hakikatlerine dön. Her hâlini Rabb'ine teslim et her hâlinde Rabb'in ile deli-divane var ol. Pashı, ölmüş gönüllere iksir ol. Ne mutlu bu hakikatlere ulaşmak için sabredenlere, mücadele edenlere, bu yolda olan aşk erenlerine. Yüce Allah sizleri de Efendimiz (s.a.s.) yüzü suyu hürmetine böyle eylesin. Âmin, âmin, âmin. Vesselam...

Bâb – 6: Hakk'ı Bilme Kapısı

HASAN BASRÎ HAZRETLERİ: *Rabb'imın selamı, bereketi Ümmet-i Muhammed üzerine, salih kullar üzerine olsun. Âmin.*

Yüce Allah her kulu salih eylesin. Hakk'ın istediği salih kullar olmak için var edildik. Rabb'ime çok şükür, bizleri insan olmakla şereflendirdi. Hz. Ali Efendi'mizin (r.a.) irfan sofrasından nemâlandırıldı. Bu güzel sofranın devam etmesi için talebeler seçti. Yüce Allah hakkıyla talip olanlardan eylesin. Taliplik zordur. Nefis ile şiddetli mücadele ister. Yüce Allah'tan, Resul'ünden (s.a.s.), müşhidinden sürekli himmet istemek gerektir. Himmetlerle dikenli yollardan geçerken yaralarının acısını azaltarak yürürsün. Tabii ki can yanacak, gözyaşı selsebil olacaktır. Can yanmadan nefis nasıl terbiye edilir? Bizimkisi de, nefsi aşk ile terbiye etmedir. Allah Resulü'nün (s.a.s.) yoludur. Efendimiz (s.a.s.), ümmetine olan düşkünlüğünü aşk yolunda yetiştirdiği güzel nesillerin devamlılığı ile bakileştirmiştir. Biz de bazı vakitler Efendimiz'in (s.a.s.) ruhaniyetinden dersler alırdık. Efendimiz (s.a.s.), her kulun kendi Mirac'ını yaşamasını istemiştir ve bunun için çok gözyaşı dökmüştür. O'nun (s.a.s.) tek yaşama gayesi Rabb'i ve ümmetiydi. O'nun (s.a.s.) yolu da sadece hakkıyla Rabb'ine ve Resul'üne (s.a.s.) adanmışlık ister. Efendimiz'in (s.a.s.) **'Livâül-hamd'** bayrağını dalgalandırmak için dünya niyetli her şeyden vazgeçmek gerektir. Sizler Efendimiz'in (s.a.s.) secdelerde ettiği duaların, döktüğü gözyaşların meyvesisiniz. Zaman zordur, fitnelerle doludur. Yüce Rabb'im sizleri, nesillerinizi korusun. Ne kadar şiddetli fitne olursa olsun, aşk ve sır makamlarının yücelikleri muhafaza edilir ve nesillere bu makamlar aktarılır. Bu Rabb'inin hükmüdür. Yüce Allah zorlukların, belaların en şiddetli olduğu asırlarda, Kendisini hakkıyla anmaya çalışan kullarını daim var eder. Rabb'im sizleri ve salih zürriyetlerinizi onlardan eylesin.

Bu derslerin amacı hikmet dilinin güzelliklerini, sırlarını, anlamak, yaşamak ve Rabb ile Resul (s.a.s.) ile hakkıyla olabilmek için uğraşmaktır. Yüce Allah bu hikmetleri anlayabilenlerin silsilesinde daim eylesin, inşallah. Çünkü sırlar ağırdır. Dünyadaki hiçbir varlığa benzemez. Bu sırları taşımak daha da ağırdır. Bunun içindir ki, Hak ile sürekli seyr-i sülûk hâlinde olmak gerekir. Hakk dünyalık işlerinizi de her açıdan düzene soksun. Her daim düzen, istikamet nasip eylesin.

Zaman hüznün ile yanma vaktidir. Aşkı pişirme, yakma vaktidir. Miraçlara doğru açılma vaktidir. Eskiye tamamen terk etme, yeniye doğru yol alma vaktidir. Miraç yeniliktir. Her hâlin aşka bürünmesidir. Senin kendinden arınıp tamamen Rab ile mest olmandır. Bu güzellikler için sabır ile yanarak uzun yollardan geçilir. Yüce Allah hazır eylesin. Hz. Ali Efendi'miz (r.a.) bana bu yolda aşk oldu. Rabia'tül Adeviyye yoldaş oldu. Tasavvufta kadın-erkek birdir. Ayrım yoktur. İnsanı Hakk'a yürüten her varlık müşhiddir. Sonra O da çekildi, beni Efendimiz'e (s.a.s.) fenâ'fir-resule ve fenâ'fillâha bıraktılar. İkisi birbiri içinde ince çizgilerdir. Yüce Allah Efendimiz'i (s.a.s.) ne kadar çok sevdi ki, Kendi'sine giden yolları O'nun (s.a.s.) hâliyle hâllendirdi, makamlandırdı. Zamanla bunu anlayacaksınız inşallah. Bu makamların yüceliği dünyanın kelimeleri ile anlatılamaz. Rabb'im hakkıyla yaşayanlardan eylesin. Bizler için bu dünya, ahiret fark etmez. Bunu iyice anlayasın. Bu ders ölmeden evvel ölmek için adımdır. Nefsini var bilme ki, öldürmek ile uğraşmayasın. Sen var olma ki, Yüceler Yücesi Rabb'im sende var olsun. Vesselam...

BAYEZİD-I BİSTAMÎ HAZRETLERİ: *Rabb'imın selamı, rahmeti, bereketleri, katındaki hikmet deryaları, hakikat incileri; Efendimiz (s.a.s.), diğer bütün peygamberler (a.s.), Ehl-i Beyt, Ashab-ı Kiram (r.a. ecmain), tabiin, tebe-i tâbiin(rahimehullah), peşinden kıyamete kadar gelen hakiki ilim erbabları yüzü suyu hürmetine, bütün insanlığın, hususan ilim yolunda aşkla nefsi ile daimî mücadele edenlerin üzerine baki olsun. Âmin, âmin, âmin.*

Bu fasılda, hikmet diline nasiplenene erlerden örnek verilecektir. Yüce Allah, Onların aşk izinden gitmeyi daim nasip etsin. Şehabeddin Sühreverdi Hazretleri¹⁶ ve talebesi yaşadıkları zamanın imamlarından, dini yenileyen aşk erlerindendir. Abdülkâdir Geylanî Hazretleri hayattayken ve Hakk'a vuslatından sonra da Sühreverdi Hazretleri O'nun ruhaniyetinden ders almış, aynı terbiyeyi düzeni talebesi olan Cevrî Hazretleri'ne öğretmiştir. Onlar, Hızır (a.s.) ile de görüşürlermiş. Sühreverdi Hazretleri ince tabiatlı, hoş sohbetli nazik bir mürşiddir. Bayezîd-ı Bistamî Hazretleri'nden sonra gelen evliyaullâhtandır. Sühreverdi Hazretleri kısa zamanda Cevrî Hazretleri'ne hikmet dilini öğretmiş, onu tebliğ ile vazifelendirmiştir. Cevrî Hazretleri özellikle Hâlep, Şam, Kudüs taraflarında çok dersler vermiştir. Sühreverdi Hazretleri'nin hikmet dilini öğretmesi farklı bir metodladır. Pîr, talebesini karşısına alır, alnına bakar, elini alnına koyar ve talebesini okurmuş. Talebesi Cevrî Hazretleri ise bu işlemler esnasında sadece zikir ile meşgul olurmuş. Bu okuma işleminin uzun sürdüğü olurmuş. Ancak bu hâlvetten çıktıkları zaman yarım saat ya da bir saat vakit geçermiş. Hak, zamanlarına bast verirmiş ve hikmet dili ile birlikte tayy-ı mekân da yaparlarmış. Sühreverdi Hazretleri talebesine sırları aktarmıştır. Cevrî Mübarek mürşidi ile olan zaman diliminden çıktıktan sonra aşk ile mest olurmuş. Dilinden de hikmet dilinin zevkleri dökülmüş. Hikmet dilinden dökülenleri yazdığı kitapları bulunmaktadır. Cevrî Hazretleri bu seviyeye gelene kadar çok çeşitli imtihanlardan geçirilmiştir. Zat, kadılık gibi önemli bir devlet kademesinde iken Sühreverdi Hazretleri'nin ilmi hikmetlerini duyar ve yanına koşar. Kapıdan girerken Sühreverdi Hazretleri ona bir bakış kulpunu atmış ve bir daha Cevrî Mübarek O'nun yanından ayrılmamıştır. Bekâr şekilde, kendisini dergâha adanmış ve Sühreverdi Hazretleri'nin halifesi olmuştur. Sühreverdi Hazretleri'nin fazla talebesi vardır ancak Cevrî Hazretleri sonradan gelmesine rağmen diğerlerine nazaran sülûkunu hızlı tamamlar. Ona bu sebeple hikmet dilinin ilerisi, özel sırları öğretilmiştir. Cevrî ismi de, Sühreverdi Hazretleri'nin O'na sonradan verdiği isimdir. Tasavvuf yolunda sıkıntıları cevretmiştir. Çokça hâlvetlerden geçmiştir. Hikmet dilinin öğretilmesi ile âlemleri aşarak bu süreçte nefesine çok çevirler, eziyetler yapmıştır. Asıl adı Sem'ani bin Numan'dır. Rabb'imın selamı, bereketleri her daim üzerlerine olsun. Âmin. Allahümme salli ala seyyidina Muhammed.

MUHYİDDİN İBN-İ ARABÎ HAZRETLERİ: *Rabb'imın selamı, rahmeti, bereketleri, varlıkları adedince hikmetleri daim sizlerin üzerine olsun. Âmin.*

Yolcu, seyr-i sülûkündeki sırları mürşidinden dinledikçe kalb ile bu güzellik sırlarını yaşamak ister. Kalb muhabbetullah arzusu ile zamanla sırlara vakıf olur. Sırlar anlaşıldıkça hikmet dili dilden dökülmeye başlar. Hikmet dilinin açılması kademe kademe olur. Seyr hâlinde olan dervişin eşyaya, insanlara, zamana, olaylara bakışı farklılaşır. Olayların arka planını görme arzusu artar. Dervişte tevekkül, teslimiyet ile sükûnet hâli gerçekleşir. Kul sükûnete ersin ki, Rabb'i onda hikmet dili ile konuşsun. Kul Rabb'i için zahîrde susarken, Rabbi batında onun yüreğine hikmet dilini akıtır. Bu terbiye mürşidler vasıtasıyla devam eder. Çünkü yolculukta her hâl, rüya önemlidir.

Derviş, yürüdüğü yolun hassasiyetine bakarak, her daim iki bûklüm olmalıdır. Yüce Hakk'ın ikramları ganî ganidir. Bu ikramların en güzel ifadesi de hikmet dilidir. Çünkü derviş benliğinden konuşamaz olur. Rabb'i onda tecelli eder ve Rabb'inin isteği üzere konuşturulur. Derviş için az konuşup olayları gözlemlemek her zaman daha hayırlıdır. Bilinmez olan, bilinenlerin içerisine saklanmış sırlardır. Ne mutlu o sırları görmeye çalışanlara ve sabredenlere! Sabır, kulu Rabb'inin muhatabı olan kul hâline getirir. Sabır ile gönül akar, dil çözülür. Yaşanılan hiçbir olay boşa değildir. Anlaşılabilmesi için beklenilir. Hamlıktan pişmeye, sabır ile ateşte tam hâle gelmeye doğru yollar açılır. Sabır olmaz ise rehavet, gaflet olur. İstikameti kaçıran hafızanallah. Her an-ı daimde yolda yürüten Rabb'e yönü dönük aczi, fakrı bilmek gerektir. Hak, kulunda tecelli sırları ile hikmet dilini sürekli açsın. Tasavvuf yolunda doymak, kanmak yoktur. Rabb'inin hazinelerinde bitme, tükenme

¹⁶ XII. ile XIII. yüzyıllar arası yaşamış metafizik konuları ile ilgili yeni görüşler ortaya atan; mütefekkir, mutasavvıf, sûfidir.

yoktur. Derviş bulunduğu hâli en iyi hâl zannederse ziyandadır. Çünkü hâl içre binbir türlü hâller mevcuttur. Bu yüzden Rabb'e sürekli naz-niyaz ile sabrı tevekkülî aşk ile yaşamak gerektir. Sabrı, bedeni sıkarak beden-in-ruhun hakkına girmeden aşk hâlinde yaşamak insanı Mirac'a götürür. Sırlar aşkî sabır ile kalpte vuku buldukça yolda ilerlemeler devam eder. Dervişe daha önce yaşamadığı ve masivada düşünülmeyen güzellikler bahşedilir. Bunların masivada karşılıkları yoktur. Asıl yurdumuz burası değildir. Rabb'im her sanise sabırla, aşkla muhabbetullâh yolunda kat be kat yol aldırın, vesselam...

Bâb – 7: Hakk'ı Bulma Kapısı

HASAN BASRÎ HAZRETLERİ: *Rabb'imın selamı, bereketi, himmeti her daim ümmetlerin üzerine olsun. Rabb'im için yürünen tasavvuf yolunda istikamet, Hak'ta daimiyet nasip etsin. Nefsin zorluklarına mücadele de kalb emaneti Rabb'i ile sürekli hemhâl olsun. Âmin.*

Yüce Allah'ın ilm-i ledün yolculularına ikramları çoktur. Yeter ki derviş kutlu yoluna taş değdirmesin, istikamet üzere dosdoğru olsun. Hz. Ali (r.a.): “İstikamet yoluna her sâlik girer. Ama bu istikametın devamını herkes getiremez. Rabb'im yolun sonunu getirenlerden eylesin.” demiştir.

Rabb'inin verdiği bu ilim güzelliklerine hakkıyla hiçbir zaman şükredemezsin. Ama en azından güzel niyetlerin ile istikamet üzere yolda olabilirsin. Yüce Allah Kendi katındaki bu güzel hazineleri kullarına bildirmek ve onların bu hakikatleri Kendisinde hakkıyla yaşamalarını ister. Dünya hayatına gönderilen ilimler böyle bal-şerbet ise cennette var olan muhabbetleri siz düşünün.

Bu ilimlerin tezahürü için dervişin yürek kapılarını bu ilimlere tamamen teslim edebilmesi ve yürüdüğü aşk yolunun istikametini azalarında daimleştirebilmesi gerekir. Aktarılan her hakikatten sonra dervişin bu hakikate vakıflığı denir. Derviş ledün ilminin güzelliklerine doyamadığı için sürekli ilerlemek ister. Burada edep önemlidir.

Efendimiz (s.a.s.) Hz. Ali (r.a.) ile yaptığı ilm-i ledün sohbetlerinde adeta coşar, taşardı. Ancak edebinden ötürü hemen sakinleşir, vakarlı, temkinli duruşuna geçerdi. Efendimiz (s.a.s.) Kendisi'nden sonra büyük bir emanet olan ‘*ilim kapısı*’ vasfını O'na (r.a.) bırakmıştı. Hz. Ali bu emaneti Hakk'a vuslatına kadar izin verilen ledün ilimlerinin güzeliklerinden Ashab-ı Suffa'ya büyük titizlikle bahsedip onları yetiştirerek devam ettirdi. Efendimiz (s.a.s.)'in Rabb'ine vuslatından sonra Hz. Ali (r.a.) derin bir hüzne girmiştir. Bir gün yakazada Efendimiz'in (s.a.s.) O'na (r.a.): “*Kalk Ey Ali! Sohbetlerimize devam et. İlmimiz devam eder. Rabb'inin katındaki nasiplerine devam et inşallah.*” buyurdu. Hz. Ali (r.a.) çok sevindi. Bunun için şükür namazı kıldı ve hemen derslerine devam etti. Hz. Peygamber'in (s.a.s.) Rabb'ine kavuştuktan sonra Hz. Ali (r.a.) ile yaptığı ilm-i ledün muhabbetleri aşkın sırları ile daha yoğundur. Seven daima sevdiğindedir ama büyük bir vuslat vardır. Bu vuslatı kelimeler anlatamaz.

Rabia'tül Adeviyye Hazretleri Hakk'a vasıl olduğunda Hasan BASRÎ Hazretleri de günlerce hasta yatmıştır. Aşk ehlinin birbirinden ayrılığı aslında yoktur. Aşk, maşuk, âşık bu yolda tek vuslattır. Hz. Rabia: “*Âşıklara zaman, mekân mı varmış? Kendine gel ve diril. Diril ki, vuslat baki olsun.*” buyurduğunda Pîr kendisine gelmiş ve gözyaşları içerisinde şükretmiştir.

Rabb'im her aşk ile yanan kuluna nasip etsin.

BAYEZİD-I BİSTAMÎ HAZRETLERİ: *Rabb'imın selamı, katındaki hikmet cevherleri, Kitaplarındaki hakikatleri, özellikle Kur'ândaki bütün surelerin barındırdığı El-Hakîm sırrının incileri Efendimiz (s.a.s.), diğer bütün peygamberler (a.s.), Ehl-i Beyt, Ashab-ı Kiram (r.a.ecmain), tabiîn, tebe-i tâbiîn(rahimehullah) yüzü suyu hürmetine kıyamete kadar onların yolundan hakkıyla geleck aşk erenlerinin üzerine daim-baki olsun. Âmin, âmin, âmin.*

Ey derviş! Rabb'in ile olma arzun, iştiağın her arzudan, iştiağtan önce olmalıdır. Yüce Allah, her kuluna her an âşıktır. Kul masivadan Rabb'ine döndükçe kendi cihetinden bu aşkı devam ettirir. Bu yoldaki Rabb'inin esmaları, sıfatları ile buluşman, birleşmen senin isteğinden önce Rabb'inin sana olan iştiağı ve aşkındandır. Yüce Allah'ın sana yaşattığı manevi hâller, makamlar, Rabb'ine olan yakınlık senin yaptığın ibadetlerden dolayı da değildir. Rabb'in istemese, sen acizliğine ibadetini dahi yapamazsın. İşte bu yol ince ayar üzerinedir, kılı kırk yarmak gerektir. İşte ey derviş! Muhasebeni, murâkebeni sıkı yap. Rabb'inden sürekli marifet, muhabbet, aşkullâh için inayet iste. Unutma! Rabb'ine olan hislerin, O'na olan teslimiyetin, acizliğini-fakirliğini bilip O'nun azametine sığınman

O'nun hoşuna gider. Bunu da yine sana nasip eden O'dur. O dilediğine hikmet pınarlarını açar. Sadece seni Kendisi için yetiştirir ve yürütür. Önce Rabb'ine hakiki derviş olma niyetinde ol ki, Resul'üne (s.a.s.), müridlerine de olasın. Yolculuğunu kolaylaştıracak olan menba Allah Resulü'nün (s.a.s.) idrak pınarlarını iyice tefekkür etmendir. O'nun (s.a.s.) her davranışındaki hikmetlerini iyi anla ki aşkullâh yolun hızlansın. Bu yolda senin idrakini açacak yol arkadaşların; Allah Resulü (s.a.s.), O'nun (s.a.s.) ashabı ve onları hakkıyla anlayan müridlerdir. Allah Resulü (s.a.s.) ümmeti ile sürekli haşır neşirdir. İnsanlar kendilerini O'ndan (s.a.s.) uzak tutarlar ve O'nun (s.a.s.) ile rabıtayı yanlış anlarlar. Günümüzün diğer bir fitnesi de budur. Kulları Rabb'inden, Resulü'nden (s.a.s.) ayırmak için araya setler koyarlar. (Burada bahsedip ilmin bereketinin kesilmesini istemem.) Ey derviş! Sen yoluna onların himmetleri ile yakınlık kurarak devam et.

Senin için bu yakînlerden birisi Selman bin Farisî Hazretleri olsun. Selman bin Farisî Hazretleri Efendimiz'i (s.a.s.) bulana kadar uzun süre bedenine-nefsine hicret etmiş ve çok mücadelelerden geçmiştir. O (r.a.) zikir ile öyle hemhâl olurmuş ki, çevresinde var olan varlıklar da O'nunla lerezeye geçerlermiş. Efendimiz'i (s.a.s.) bulduktan sonra O'nun (s.a.s.) yanından ayrılmamış ve ashabın çoğundan bir adım daha ileride yer almıştır. Selman bin Farisî Hazretleri'ni farklı kılan bir diğer unsur da teslimiyeti, şüphesiz itaatidir. Hz. Ebubekir ve Hz. Ali'nin yolundan ilerlemiştir. Bu da O'nu (r.a.) Rabb'i ile olan sırlara daha yakın hâle getirmiştir. Özellikle kalb ile ilgili sırlara vakıf olduğu için Efendimiz'in (s.a.s.) ifadelerini farklı ilham yakînliği ile dinlemiş, uygulamış ve insanlığa anlatmıştır. Aynı zamanda Kendisi Musab Bin Umeyr (r.a.) gibi güzel hatiptir. Yüce Allah O'na (r.a.) hikmet dilinin sırlarını bahşettiği için herkes O'nun (r.a.) konuşmasından etkilenirmiş. Selman Bin Farisî Hazretleri, Efendimiz (s.a.s.)'e olan aşkı, bağlılığı ile kalbî tekâmüle ermiştir.

Rabb'in kullarından aşk istiyor. Kafanı masıvanın meseleleri ile hiç karıştıma. Menzillerine sıkı yapış ve ilm-i ledününe bak. Yol tevhid, vahdaniyet yoludur. Ne mutlu bu ince sırları fark edip de yürüyen aşk erenlerine...

MUHYİDDİN İBN-İ ARABÎ HAZRETLERİ: *Rabb'imın selamı, yüce, sonsuz bilinen-bilinmeyen esmaları, zuhuratlarının sırları; Efendimiz (s.a.s.), diğer bütün peygamberler (a.s.), Ehl-i Beyt, Ashab-ı Kiram (r.a.ecmain), tabiîn, tebe-i tâbiîn(rahimehullah) yüzü suyu hürmetine kıyamete kadar gelecek bütün insanlığın üzerine daim-baki olsun. Yüce Allah'ın izni ile salih zürriyetlerin varlığı toprağa neşv ü nema salsın. Âmin, âmin, âmin.*

Derviş ilim tahsil ederken okuduğu hakikatleri gönü ile öpme çabasında olmalıdır. Gönül gözü hikmetleri öpmelidir ki bu hikmetler diğer azalara da tesir etsin. İlm-i ledünün kudretinin girdiği gönülde yer alan sır, ahfa, hafî fetihleri tamamlansın. Ölen yerlere hayat verilsin biiznillâh. Bunların dünyada karşılıkları yoktur. Bunlar derviş de hikmet dilidir. Örneğin Hz. Ali'de var olan hikmet dilinin menbaı, Efendimiz (s.a.s.)'in hakikat-ı Muhammediye'sidir. Hz. Ali hutbe verdiği zaman kendisinde olmaz, O'nu (r.a.) dinleyenler de anlattığı hakikatlerden dolayı aşk sarhoşluğu yaşarlarmış. Hz. Ali bir hatiptir ve hakikatleri ezbere bilir gibi anlatırmış. Bilmedikleri O'na (r.a.) bildirilir, hutbe esnasında karşısındaki duvarlarda anlatması gereken bazı ayetler ve hadisler yazılırmış. İşte bu hakikat dilidir. Bunun sırrı varlığını Hakk'a ve Resulü'ne (s.a.s.) vermektir. Nasıl ince sırlara talip olduğunu anla evladım!

Kalbini tam açarak, okuduklarını sindirerek kendini ilmüne ada. Hakikat hüzmeleri senden salih zürriyetlere devam etsin. Bırak yanan yansın tutuşsun. Bugün bana beni sorma!

Varlığına iğne deliği kadar önem veren bu delikten geçemez. Sen diye bir şeyin kalmaması, iradenin Rabb'ine tamamen teslimiyetidir. Yüce Allah kalbin durumuna göre tecellileri zuhur ettirendir. Allah kulu için hayırları, güzellikleri ister. Her kulundan hikmet taneleri dökülsün, inci-cevherler çıksın ister. Rabb'ini hakkıyla bulanlar bilirler. Bulduğu ile sır olmayı bilenler de olanlardır. Sır olana sırlar kardeş olur. Emanetler sadık olanlara verilir. Hz. Ebubekir (r.a.) misali ol ki, her konuşman ilm-i ledün sırlarından olsun. Daha çok dinleyen ve sürekli kalbinle nefsinin tartan

ol ki hakikatlerin zuhuru sende artarak devam etsin. Tasavvuf yolunda her merdivenin içinde yine merdiven vardır. Aşmak ile bitmez, tam bitti dersin tekrardan yeni keşifler başlar. İlerleyen insan için sürekli bir akış vardır. Bu yüzden ey derviş, kalbini tam şekilde topla da arkana bakmadan yola devam et, et ki yolda kalanlardan olma.

Sülûk eden yalnızca sülûk ettiği Rabb'ine sınıksız sarılan ve her zaman ve mekânda Rabb'i ile olandır. Kendisini ve diğer varlıkları görmediği için her yerde yalnızca Rabb'ini görür. Bu müşâhede bilinci derviş yaşadığı imtihan nev'inden olaylarda güçlü tutar. Sırtını dayadığı Rabb'i vardır ve en karanlık olan dünyada aydınlıktadır. Rabb'inin nuru onu aydınlatmaktadır. Bu yüzden ey sâlik! Rabb'ine şeksiz ve şüphesiz tam sarıl. Seven sevdiğini isbat eder. İsteklerinden, heva-heveslerinden Rabb'ine kaç. Kaç ki, kalbin sırlara her daim açık olsun, zulmanî perdelerden uzak dursun. Kalp öyle narin bir varlıktır ki, Sahibi'nden uzak olduğu her anında mahzunlaşır. Bu yüzden esas yörünge olan aşkullâh, muhabbetullâh makamları ile daim-baki ol. Kalbini açmak istiyorsan Rabb'i daha iyi bilmenin, aşkullah ile Hakk'a bağlanmanın yollarına bak; sır, ahfa ve hafî kısımlara doğru yol al. Her gün yeni bir hâl, bu hâlden yeni makama geçiş, bu geçişlerdeki öğretiler ve durmadan yolculukta ol. Durmak derviş için yasaktır ki bu yasağı çiğneyen derviş bunun karşılığında ihlâslı tevbe ile birlikte mürşidinin verdiği oruç, nefse ağır gelen temizlik vb. terbiyeleri yapar. Bu şekilde eğitilir ve büyüyen nefsinin alçaltır. Amaç her fitrî hâli Rabb'e döndürebilmektir. Alışkanlıkları, tabiatları Allah ve Resulü'nü (s.a.s.) marifet ve muhabbet ile bilme ile birleştirerek hakkaniyetli bir yaşama sahip olmaktır. Hayatın gayesi budur.

Bâb – 8: Hak’la Olma Kapısı

HASAN BASRÎ HAZRETLERİ: *Rabb'im her gün verdiği emanetleri hakkıyla icra eden, aşk ile yaşayan, yaşatan eylesin. Âmin.*

Yüce Allah'ın emanetlerine hakkıyla sahip çıkmak müminin üstüne farzdır. Allah bu yüce emanetleri aşk ile kuluna verir ve bu emanetlerin hakkını kulundan da aynı hassasiyetler ile ister. Bu yüzden kulun özellikle de dervişin dünyaya karşı tavrı bellidir. Varlığında masivaya karşı restini çekmeli ve an-ı daimîde Rabb'ine olan vazifeleriyle haşır neşir olmalıdır. Dünya dervişin peşinde koşar. Derviş dünyadan kalben el etek çeken, her varlığını sadece Rabb'ine adayandır. Böyle olmazsa, âşıklar kervanına katılamaz. Bu tasavvuf yolu kıldan ince kılıçtan keskindir. Bize bu ince hassaslığı Hz. Rabia öğretmiştir. O da, sürekli Efendimiz (s.a.s.) ile rabıta hâlinde olması hasebiyle zamanını hassas yaşamıştır.

Bu keskin, ince çizgileri iyi kavrayacaksın derviş! Bu keskinliğin etrafında gezinmeyeceksin! Pür dikkat ile yanacaksın. Her an-ı daimde birlikte olmaya talip olduğun Yüceler Yücesi Hakk'tır. O'nun Zat'ını, sıfatlarını, esmalarını, efallerini anlatmaya kimse kudret getiremez. İşte bu yüzden yol daha da hassastır. Yüce Allah da sizleri hassü'l haslardan eylesin, âmin.

Derviş! Eğer buna talipsen gözün dünyanın ucunu, kulağın sesini, burnun da kokusunu dahi almasın. Bu yolda sana en iyi yoldaş sabır ile aşktır. Bu nesnelerin kıymetini iyi bilmelisin. Sabır denilirken Hz. İbrahim'in (a.s.) ve Hz. İsmail'in (a.s.) sabrı kast edilir. Sonunda ne olacağını düşünmeden, beklentisiz, Hakk'a olan aşk için sabır. Dikkat et, derviş! Sadece O'na aşk için araya aracı sokmadan sabır. Yüreğinde Hak aşkı arttıkça sabrın da artacaktır. Bu aşkı sürekli canlı tutmaya çalış zâkir! Seven sevdiğini dilinden düşürmez. Sen de zikrin ile dilinden, kalbinden düşürmeyesin.

Hz. Ali (r.a.) bu yolu öyle güzel anlatır ki, O'nun (r.a.) yaşadığı aşkı ancak yanan bilir. Yanmayana aşkı sorma derviş. Aşkın ledün ilminden, hikmet dilinden olduğunu duyacaksın. Kulun yüreği de ancak ledün ilmini ister. Dünya kelamını istemez. Hz. Ali (r.a.): *“Aşk yolu Resulullah'ın (s.a.s.) yoludur. O (s.a.s.) Rabb'i ile öyle bir aşk yaşadı ki, bu aşkı dünya, ahiret kaldıramaz. Aşk makamında herkes ilerler. Vardığı nihai noktasını en son nokta sanır ama değildir. Hak aşkının nihayeti yoktur. Hakk'ın sonu var mıdır ki, aşkının da sonu olsun? Bunu ilk sohbetlerde anlayamadım. Allah Resulü (s.a.s.) Mirac'da yaşadıklarını anlattıktan sonra hakikatle anlamaya başladım. O (s.a.s.) Rabb'i ile öyle bir olay yaşamıştı ki bunu kelimeler ile asla anlatamayız. Ancak o yolda yaşayanlar anlamak için mücadele ederler. O'nun (s.a.s.) Hakk'a olan aşkı tertemiz, zemzem gibi ak pak ve beklentisizdir. Allah, Peygamber'ine (s.a.s.): “Burada kalabilirsin.” Buyurduğu zaman O (s.a.s.) ümmeti için yeryüzüne tekrardan dönmeyi tercih etmiştir. Ümmetini bu aşk ile Miraçlara taşımak için mücadelenin içerisine dönmüştür. Hiçbir yerde ümmetini bırakmadığı gibi, dünya ve ahiret adına ulaşılabilir en güzel makamda da bırakmamıştır. Aşk isbat ister. Ümmeti Resul'ünün (s.a.s.) yoluna aşk ile can baş koydukça Miraçlar O'nun (s.a.s.) şefaati ile gerçekleşecektir. Bu da ancak beklentisiz aşkla olacaktır.*

Efendimiz'in (s.a.s.) aşk yolu derin şekilde tefekkür edilmelidir. Allah Resulü (s.a.s.) her işinde, özellikle de Rabb'inin ayetlerini bizlere aktarırken aşkla aktarırdı. Kalbi aşk ile atar, güzeller güzeli dudağından tane tane inciler dökülür, bizim ruhlarımıza bu hakikatleri dantelâ gibi işlerdi. O'nu (s.a.s.) dinlerken adeta başımızda kuş varmış da, kuşu kaçırmayalım diye pür dikkat kesilirdik. Ashab-ı Suffa ile birlikte özel bir grup İsra Suresi'ni – Miraç olayını dinliyorduk. Allah Resulü (s.a.s.) anlatırken ruhu ile uruc etmeye başladı. Bedeni bizimleydi ama ruhu öyle uruc ediyordu ki, ayetlerle birlikte biz de titremeye başlamıştık. Bazılarımız kalblerimizin olduğu kısmı elimizle bastırıyorduk. Kablerimiz aşktan yerinden fırlayacak gibi oluyordu. Özellikle zâkir kardeşim Selman b. Farisî bu şekilde oluyordu. Allah Resulü (s.a.s.) bu yüksek aşk hâlini fark edince ayetlere son veriyor ve tane tane vakayı sonlandırıyordu. Çünkü aramızda Hak ve Resul aşkı ile bu vakaları dinlerken dayanamayıp

aşk şehidi olan olmuştur. Ne mutlu onlara. Bu aşk Resul'ün (s.a.s.) davasını, Livaü'l Hamd bayrağını taşıma adına bizlere şevk, maddi-manevi güç oluyordu. Genelde müjdeci ayetlerden sonra belalar sağanak sağanak yağardı. Belalar 'belâ sırrı' ile aşk ile karşılanır ve sabır ile Efendimiz'e (s.a.s.) kol kanat gerilirdi. Benim Hak ile Miracımdı bu, Rabb'ime çok şükür. Aşk davasında yürüyecek erenler de kendilerini hiç görüp yollarını her daim güllerle donatmak için mücadele versinler. Çünkü bu yolun gülünden çok dikenli vardır. Yüce Allah öyle yüce aşk nasip etsin ki, dikenler batıp geçsin de 'ah' dahi denilmesin." Âmin.

İşte Miracımız için Hz. Ali'nin (r.a.) bize tavsiyeleridir. Yüce Allah bu tavsiyelere uyanlardan, her daim kulağımızda, kalbimizde tutanlardan eylesin. Vesselam...

BAYEZİD-I BİSTAMÎ HAZRETLERİ: Rabb'imın selamı, var ettiği her varlıkları, hikmetleri, her kitabının hususan Kur'an'ın sırları; *Efendimiz (s.a.s.), diğer bütün peygamberler (a.s.), Ehl-i Beyt, Ashab-ı Kiram (r.a.ecmain), tabiin, tebe-i tâbiin(rahimehullah) yüzü suyu hürmetine bütün insanlığın üzerine daim aşk ile olsun. Lâ mevcude illa hû, lâ maksude illa hû, lâ mevsufe illâ hû, illâ Resulü Müctebâ (s.a.s.), âmin.*

Dervişdeki fenâ hâli, Rabb'i dışında var olan her varlığı yok etmesidir. Bu nasıl olur? Varlığını fakrederek olur. Efendimiz'in (s.a.s.) duası bunun içindir: *"Ya Rab! Beni fakir olarak yaşat, fakir olarak canımı al ve fakir olarak haşret."*Âmin. Yüce Allah varlığımı yaratmasaydı yoktum. Sen istediğin için var oldum. O zaman neden hiç olduğumu unutuyorum? İnsan sürekli bu döngü içerisinde hiçlik seviyesini unutup kendisini dünyalıklarla baki etme hevesine girdiği için boş yerlerde ömrünü fenâ eder. Bedenini, azalarını asla kıymet bulmayacak yer, zaman, olaylar ve şahırlar peşinde son buldurur. Bu sebeple fenâ makamı sadece Rabb'ine, Resul'üne (s.a.s.), mürşidine olur. Bu zamanla sadece Hakk'ta olur.

Ruhlar âlemindeki 'kün sırrında' aşk vardı. Aşk varlıklara şahit oldu. Yüce Allah yarattığı kutsal varlık olan aşkı taşıyabilecek en değerli varlık olarak Efendimiz'i (s.a.s.) seçti. Kalû belâda var edildiğin özüne dünyada dönüşün aşkın sırrına vakıf olman ile olacaktır. Aşk senin yardımcındır. O sana yoldaş olarak verilmiştir. Onu iyi tanı, sen ona yoldaş ol. Kişi tanımak istediği varlık için fedakârlıklarda bulunur. Sen de aşk için fenâyı bul. Fenâ makamının kapısı, penceresi çoktur. Sâlik seyrinde ilerledikçe Rabb'i ona bu perdeleri açar ve onu hayretlerde bırakır. Her bir kapı ayrı bir makamdır, pencereler hâlleridir. Yüce Allah bu ilimleri bilmemizi, yaşamamızı neden ister? Kendisini marifet ile bilmek, yaşayabilmek ve insanlığa yaşatabilmek içindir. Bu ilimleri bilmek değil yaşayarak hâl etmektir.

Kul kalbinde Hak dışında var olan varlık putlarını, aklına Hakk'ın dışında gelen havatırları tamamen soyduğu, kendisini üryan bıraktığı zaman Rabb'i ona takva elbisenin parçalarını ve tamamını ilim olarak giydirmeye başlar. Derviş bu hakikatler için kendisinin dışında içinde var olan çokça diğer varlıkları ile sürekli mücadele eder. Sen kendini tek mi sanırsın? Senin içinde kaç tane daha senden vardır, düşünesin. Nefsinin, şeytanının, ruhunun, bedeninin hakikatlerini bileceksin ki takva elbisen kısa kalmasın, tamamlansın. İstikameti, tevekkülü, sabrı aşk ile sürekli, hiç durmadan iyice yoğunur. Takva elbisen tamamlansın.

Rabb'i kulunu fenâ hâli, makamı ile müjdeleyince kul dünyadaki yaşamına devam eder. Anadır, babadır, makam mevki sahibidir. Görünürde bunlara maliktir. Ama batında o kendisinde değil artık Hak'tadır. Her var olan Hakk'tan dolaydır. Yüce Allah ise kulunu bu makamlara, kulun kendisini yok ettikten sonra var olduğu Hakk'ın adını yüceltmesi için getirir. Fenâ makamı beden ile tanıştıktan, halleştikten sonra ruha doğru seyrine devam eder.

Burada aşk bahsinden bahsedilmiş iken dünyevî aşk var mıdır, kısaca bahsetmek gerektir. Yüce Allah aşk, sevgi, muhabbet kavramlarını yaratmıştır. Her var edilenin mahiyeti, hükmü, hakikati vardır. Yüce Allah bu varlıkları ruhlar âleminde insana yerleştirmiştir. Erkek ya da bayan âşık olduğu zaman kendisini âşık olduğu kişi yolunda fenâ eder ve acı olan sonlar ile karşılaşır. Çünkü

ruhlar âleminde üflenen aşkın sırrı yanlış cihete çevrilmiştir. Yaratılan acizdir. Aciz, geçici olana aşk hakikatte Baki olan için emanet edilir. Aşk, muhabbet Hakk'ın kullarına Kendisine çevirmeleri için verdiği kutsal emanetidir. Bu sebeple yaratılanlara karşı duyulan bağ sevgidir. Aşk yalnızca Hakk'adır. Bağ kurulan her daim Hakk'tır. Bu hakiki aşkın sırrına adım adım vakıf olma, kulun ruhlar âlemindeki aslına dönüşüdür ve fenâ-yı ruha doğru ilerleme kat eder. Bu anlatılanların her bir adımını kulun tefekkürü ve acziyetidir. Rabb'ini merak eden kul, acziyet sıfatı ile yola düştükçe Rabb'i kulunu daha çok sever ve ***'Gel kulum, daha da gel!'***

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «Литрес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на Литрес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.